

Schicht-szappan

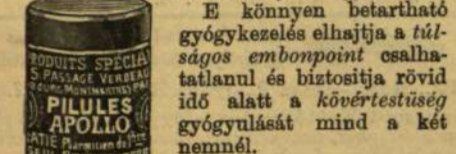
Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Tornaszer

egy a hadsereg, mint iskolák részére kőszert vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula
tornaszer-készítő
Budapest, III. ker.,
Zsigmond-u. 102.
Árjegyzék kívánatra megküldetik. 10590

Testesség, Kövértestiség.

Hogy nyúlókná legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjunk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlóknak és fiatalos alakját meg akarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.46 bérmentve, utánvéttel K 6.75.

J. Ratié, Pharmicien, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10620**

A Kalap-király

3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert specialista. Kossuth Lajos-utca végén, Eskü-út, Klotild-palota.

PURGO.

30 napi megtekintésre,

árjegyzék feltételei szerint, tehát koozkázat nélkül kildom utánvéttel a „Néparat harmonikát“ 683. sz., hogy mindenki annak föllimulhatatlanságáról meggyőződést szerezhesen. Ezen harmonikának nemcsak a billentyűk, de a mely hangok és légszelepek részére is szavatolt elhírhíttelen pergőbilli vannak, továbbá 10 billentyű, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni szimben fényezve, fekete lécezet, szines székkel, nikkelveret duplafóval, fémsarokvédővel. Nagysága 31 x 15 cm. Darabja 4 frt. Önképző-iskola minden harmonikához ingyen. Ötösös és kisebb harmonikák a harmonika-játszók megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 frt 80, 2-2.20, 2.40, finomabb harmonikák 4 frt 50, 5-6, 7-8-árjegyzékemből választhatók. Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab osehországi készítmény. Kérem azt ügyembe venni. Nincsen koozkázat! Éosorsódes megengedve vagy a pénz vissza. Széküldés utánvétellel az éroszohgyi hangszer-kivitteli oség által:

Konrad János Brűx 1140. sz. (Osehországi).
Nagy és gazdagon illusztrált árjegyzék 100-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve. 10880

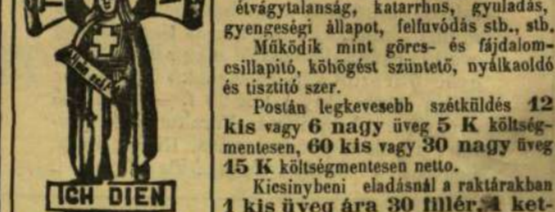
Kováts Béla
koozgártó
Budapest, V. Llpót-kört 3.
Ajánlja unponnan berendezett modern hímő raktárát.
Alapított 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Császárfürdő

BUDAPESTEN téli és nyári gyógyhely.

Mindenütt, minden gyógytárban kapható. A háiban és az uton nélkülöshetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknek, mint felbőgés, gyomorégés, székrekedés, sav köpződés, túlteltség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarhús, gyúladás, gyengeségi állapot, fellúvadás stb., stb. Működik mint görcs- és fájdalom-essillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztító szer.
Postán legkevesebbet széküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen neto.
Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 kis üveg ára 30 fillér, 2 ketős üveg 60 fillér.
Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett zold apacza védjegyre: «Ich dien.» Egyedül ez valódi.
Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonteladása törvényileg tilva van. 10547

Thierry A. Centifolia-kenőese

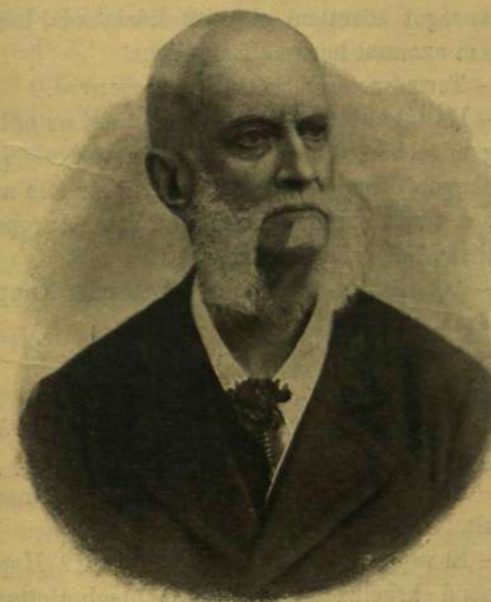
fájdomszüntető, puhító, oldó, huzó, gyógyító stb. Legkisebb postai széküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapest: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszer-tára; Lugoson Vértés, közvetlen rendelések czimzandók: «Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Az összeg előzetes bekioldése esetén a szállitás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvételi pótdíj is megtakarítható, így ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czimet megadni.

VASÁRNAPI UJSÁG

7. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ FŐMUNKATÁRS NAGY MIKLÓS. MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, FEBRUÁR 12.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt 1 évre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG 1 évre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) 1 évre 5 * Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldíj is esatandó.

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES, a szabadelvűpárt enöke.

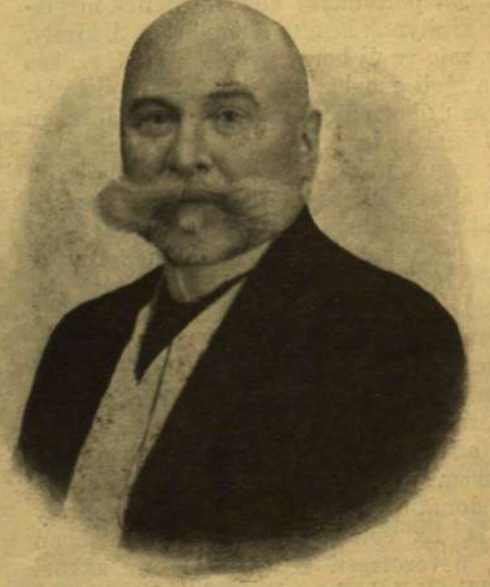
KOSSUTH FERENCZ, a függetlenségi párt enöke.

GRÓF ANDRÁSSY GYULA, a disszidensek vezére.

GRÓF ZICHY ALADÁR, a néppárt enöke

BÁRÓ BÁNFFY DEZSŐ, az új-párt enöke.

AZ ORSZÁGGYÜLÉSI PÁRTOK ELNÖKEI.

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkedvelt NORMA-ermet használom, mely vegytiszta, zsír-és higanymentes, az arczörrre teljesen ártalmatlan, gyorshatású. néhány nap alatt eltávolít szepilöt, májfoltot, mitesszert, ránczokat, az arcnak friss üde színt kölcsönöz. Norma-erem 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.
Norma-puder, mely három szimben kapható, dobozonként 2 korona.
Norma-arcmosóvíz 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.

NORMA-hajfestő,
teljesen ártalmatlan, eddig nem létezett hatású ér el annak használatával, a hajnak természetes színet vissza varázsolja. Egyszeri használat négy hétre elegendő. Kapható fekete, barna és szöke szimben. A kezelet teljesen eltér az eddigi használatban levő szökektől, minthogy a festés csakis egy üvegből történik, s nem, mint a más hasonló hajfestöknél a hól egyszerre kétféle szer használatára szükseges, arak használati utasítással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentve. — Megrendelést utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B. Főraktár: Török József gyógyszerárjában Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

SCHÖN WALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros Pécssett 122. sz.

Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak! 10588

14 karátos arany kereszt díszes kivitelben 10 kor. Ezüst kereszt, tartósan aranyozva 3 kor. 50 fill.

Zománcozott amulett 14 karátos aranykerettel 12 kor. Doublé 4 kor. 60 fill.

14 karátos aranyból 5 kor. Ezüstből 3 kor.

Emlékkönyv «Felejt. hetellen napok vésésel 3 kor. Aranyból 20 kor.

Valódi 14 karátos arany kereszt csinos díszítéssel és kövél 6 kor. Ugyanazdoubleból 2 kor. 40 fill.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Quargli.

Az első olmitzi gépjűzemű sajtgyár, mely 1830. évben alapított, ajánl saját gyártmányából egy postai küldeményt bérmentve és utánvétellel 3 K 70 fillérért. Nagyobb megrendeléseknél a legolcsóbb árak.
JOSEF MEIXNER, Olmitz. Bahnhof. 10821

A VÁLSÁGRÓL.

A hét eseményeihez.

NAGYON RÉGŐTA nem árasztotta el Magyarország olyan lázas érdeklődés a közélet eseményei iránt, mint az idejéi téli derekán. Az országgyűlésnek január 4-én történt fölösztatása, a három héti tartott választási mozgalom, maga a január 26-ikán kezdődött s már azon a napon nagy fordulatot jelző választás és az ezt követő válság szinte egymás sarkára lépett. Most csakugyan a palotától a kunyhóig az ország sorsával foglalkozik mindenki, a maga módja és tudása szerint, de mindnyájan kétségkívül a legjobb szándékkal. A pártok dolga azután, hogy az elérhető legjobb egymás közt, vagy egymással ki is küzdjék.

A parlamentaris országok közt legsimábban és legegyszerűbben Angliában, a parlamentariszmus ősi hazájában zajlanak le a miénkhez hasonló változások. Ott az úgynevezett parlamentaris váltógazdaság uralkodik. Mert Angliában folytonosan két nagy párt áll egymással szemközt. Mind a kettőnek megvannak a maga kész gyakorlati államférfiai, úgy hogy a választásokon nyert többség szerint vagy az egyik, vagy a másik párt nyomban átveheti a nagy birodalom kormányzását. Az egyik a wigh vagyis liberális párt, a másik a tory, a konzervatívok párta. A közbeeső töredékek elenyésznek. A kérdés mindig az, hogy wigh vagy tory? Természetesen ezalatt a jegy alatt azután terjedelmes programok szerepelnek, a melyek olykor az összes európai országok sorsát érdeklik, mivel az angol kormányváltozások gyakran Anglia külső politikájának változását is jelentik.

A szárazföldi országokban sehol sem volt képez az a váltógazdaság így meghonosulni. Mint másutt, úgy nálunk is e két nagy szellemi irányzat sokféle képen elterjedezett és kombinálódott. Anglián kívül alig van európai állam, mely öt-hat pártot alul adná. Némelyikben meg épen 20-30 párttöredék van, a melyekkel nehéz rendszeresen kormányozni, mivel a kormányzathoz szükséges többség hiányzik.

Magyarországon aránylag kevés párt volt eddig s a képviselőválasztások eddig nem okoztak nagyobb, lényeges változást azok számarányában. Most azonban az 1904. évi január 26-tól február 4-ig megtartott választások a helyzetet teljesen megváltoztatták. A választásokból nem került ki parlamenti többség. Két nagy párt van ugyan most is: a szabadelvűpárt és a függetlenségi párt, de abszolút többsége a képviselőházban egyiknek sincs. Rajtuk kívül még három kisebb csoport van: a szabadelvűpártból kivált s gróf Andrássy Gyula vezetése alatt álló disszidensek, a néppárt és a báró Bánffy Dezső által alapított újpárt. Tehát jelenleg öt párta van a magyar parlamentnek, a pártokkivülieket és a nemzetiségi képviselőket nem számítva.

Az eddigi kormány ebben a helyzetben, többség híján, a parlamenti élet rendjének megfelelőleg a királynak beadta lemondását. A király, addig is, míg az új kormány megalakul, szokás szerint a régít megbízta az ügyek továbbvitelével, de az új kormány létrehozatala érdekében egyúttal intézkedett, első lépés gyanánt, arról is, hogy minden irányban tiszta képet nyerjen a pártok állásfoglalása felől. A szabadelvűpártból kivált disszidensek fejét, gróf Andrássy Gyulát bízta meg az előkészítő lépésekkel. Az így megbízott tájékozódó és a pártokkal tárgyaló államférfit nálunk *homo regius*-nak, királyi megbízottnak nevezték el.

A *homo regius* azonban a régi magyar jogban más értelme volt. Ha ugyanis a király a magyar szent korona jogán valamely nemesnek birtokot adományozott, akkor az új birtokost hiteles személyek igazították be az adományba, vagyis a donációba. Ezek közt ott volt a király embere is. Ez volt a *homo regius*. Újabban azonban, nevezetesen 1899 elején, az akkori válságnál Széll Kálmán volt megbízva a királytól, hogy a pártokkal érintkezék. Ekkor kezdtek Széll Kálmánt *homo regius*-nak nevezni.

Jelenleg gróf Andrássy Gyula a *homo regius*, a ki a pártokkal való tárgyalásait egyelőre már be is fejezte. Érintkezett Kossuth Fe-

renczel, gróf Apponyi Alberttel, Széll Kálmánal, báró Podmaniczky Friggyessel, Hodossy Imrével, Láng Lajossal, Nagy Ferenczel, gróf Zichy Aladárral és báró Bánffy Dezsővel s a képviselőházon kívül állók közül Fekete Sándorral. Tárgyalásai eredményét Ó Felsége elé terjesztette. Minden valószínűség szerint még hosszas puhatolódások fogják csak meghozhatni a kiegyezés óta nálunk még eddig elő nem fordult helyzetben a megoldást.

Közben a válság élénken foglalkoztatja a kedélyeket, folyik a találgatás, a kombinációknak se vége, se hossza, egymást érik a pártgyűlések, pártvacsorák, a klubélet pedig olyan élénk, a milyen csak ritkán szokott lenni.

Rendkívüli érdeklődéssel várja mindenki az új országgyűlés február 17-iki első ülését, hol valószínűleg a 92 éves Madarász József, mint legidősebb képviselő fog elnökölni, vagy ha talán ebben valami akadályozná, ott van Kecskeméti egyik képviselője, Szappanos István, a ki szintén nem sokkal fiatalabb. Korjegyzőkben épen-séggel nem lesz hiány, mert «legfiatalabbak» most nagyon is szép számmal kerültek be az országháza.

Mindenki óhajtja, reményli, hogy az új országgyűlésen elsimuljanak a nagy ellentétek s újra a komoly, gyümölcsöző munka korszaka virradjon fel a sok megpróbáltatás után.

RÉGI EMLÉK.

A szabadság régi harcát
Én is végig harezolám;
Nem dicsekszem hősi tettel,
Engem az nem dicsített fel,
Nem is vetett fényt reám.

A nádori palotában
Tettem őrszolgálatot,
Mikor a fenséges gazda,
A kit a vész elriaszta,
Többé ott már nem lakott.

Kivonultam nemzetörként,
Fegyver nyomta vállamat.
Sűrű hideg őszi ködben
Előőrösnél tévelytem,
Míg jött a várt pillanat.

El akartuk fogni a bánt
S kóssa, rabló pórhadtát;
De mire a kőd felszállott,
A vitéz bán odább állott,
Messez tőlünk «jobbra át».

És engem tovább repített
Az a felséges vihar;
Nyugodalmat sohse leltem,
Mindenütt ott lenge leltem
Sergeink zászlóival.

Ott valék, hol fellegek közt
Vérpiros napunk leszállt,
Láttam a sirt, melynek szélén,
Tört reményű hadak élén
A nemzet dőbvenve állt.

S a romok közt én is azt a
Dicsőséget értem el,
Hogy volt Isten, a ki védett:
Fegyveremet nem a német,
De a muszka vette el.

Lévay József.

AZ ŐSI HÁZ.

Te ősi ház! elérkezett az óra,
Minden köved ma szerte lesz tiporva;
A könyv pereg le halvány arcomon;
Csakánynyal bontják őseim lakását,
S omló falának jajgató sirását
Kétségbeesve, némán hallgatom!

Mint eszöndes völgynek esobogó patakja,
Folyóvá növe, aztán megapadva
Élt ott családunk boldogság között;
Ha egynek-egynek már megnőtt a szárnya,
És kirepült a háborgó világba,
Mí — kis madárkák — megsirattuk őt!

Házunk körül, virágos kert ölében,
Minden tavasszal nyílt nekünk az éden
A bársonys lomb enyhe rejtékén;
Pajzánul fűztünk lepkéket napestig,
Vagy a kis sárga gyík-családot lestük,
S találgatók, hogy honnan merre mén?

Apánk szegény! legyen emléke áldott!
Szerette forrón, szívvel a családot,
S szemét lehunyva mégis itt hagyott!
Zsibárus ült be őseink lakába,
S mi szétrepültünk a zajgó világba,
Keresni a betévíz falatot.

S im most lebotják ezt a régi házat!
Én vérző szívvel zokogok utánad,
Mert ifjuságom benned életem át;
Minden kő, melyet most letépek róla,
Mintha szívem egy-egy darabja volna!
... Munkások rajta! bontsátok falát! ...

Révai Károly.

KOZSIBROVSKY ŪZLETET KÖT.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irta Mikszáth Kálmán.

Kozsibrovsky a homlokára ütött.

— Teringgettét, elfelejtkeztem róla. Tegnap sürgönyözött, hogy jön s úgy kiment az eszem-ből, mintha egy rossz szél fujta volna ki. Bocsnat, kedves báró Knopp, de olyan vastag tapintatlanságot követtem el, mint házigazda, hogy nekem azonnal haza kell mennem.

— Természetesen, kétséget se szenved.

— Ha tehát ön meg akarja tekinteni az erdőt még bővebben, a mit nem ajánlhatok eléggé, itt hagyom Baptistét, a ki olyan titkár-féle nálam s majd mindent megmutogat. Apropos Baptiste, hol vannak a fogatok?

— Azt hiszem fölösleges, — mondá Knopp habozva.

— Az erdő szélén, gróf úr, a nyírfáknál — felelte Styirverszky.

— Menjünk mi is, — vélte Wraditzné. — Az egyik bükkfa olyan, mint a másik bükkfa.

— Hát menjünk, — hagyta rá a báró és megindult.

— El vagy már fáradva, Ninette, mi? Hop! Tausend krucifix! Már megint megbottottam egy agancsba.

Fölvett egy szép agancsot, gyönyörködve nézegette, aztán oda tette a taligára a kakas és az őzbak mellé.

— Eredj előre Baptiste, mutasd az utat.

Styirverszky lépésben haladott pej lován, alá hajolva, a hol kellett az ágak szeszélyes szövevénye miatt. A társaság utána lépegetett hatalmas faóriások lombozata alatt, festői szépségű helyeken.

Egyszer az egyik hajolt le, máskor a másik. Az erdő, mint egy jó nagyapó osztogatta a kincseit, mindenki számára volt valamije. A hajdú, a ki a taligát tolt, gombokat talált (azokat viszi haza a feleségének). Knopp agancsokat keresett s talált is vagy hatot, Wraditzné rubintpiros számóczák után futkosott, valahol ki is szakította ránczaiból a szoknyáját, mely olyan finom volt, mint a mák harangvirágja, Hanck ellenben nyers taplóra bukkant s vitte diadalmasan, mint valami klenodiumot.

Styirverszky nyomán csakaham oda találtak a hintókhöz, mind a kettőbe négy-négy ló volt fogva. Kozsibrovsky fölsegítette az elsőbe Wraditzné a hácsijával s maga átellenbe ült, úgy, hogy a térdéi minden zökkenőnél összeértek a szép asszonyéval, pedig sok zökkenő volt a barázdas, hepe-hupás szántáson. És ez igen kedves dolog volt, az efajta surolások rövidítik az utat, a tórdek pedig egy csöppet sem kopnak

el. Hanck a második kocsi került és maga mellé szedte a vadász-zsákmányt, az őzet és az agancsokat.

Kijutván a dülő útra, egy kanyarulatnál szép kis völgy nyílt ki lapos földekkel, így szóló Kozsibrovsky:

— Ezek mind az én földjeim.

A kocsi pedig hajtott sebesen, mint az isten nyila.

A földeken munkások sűrűgtek, forogtak, hogy mit csináltak legyen, alig lehetett kivenni, leányok mostak a pataknál és valami melancholikus tót dalt énekeltek. Nagyon szép volt az, Wraditzné tapsolt és észre se vette, hogy a Kozsibrovsky lába az ő kicsike lábcskájára esüszött valahogy és nyomja egy piczinykét, de hát olyan nagyon szép volt a dal. Az egész mezőn csupa elevenség, sánczot ástak, trágyát hordtak ki, luczernát kaszáltak, egy helyütt a a lovak legeltek, a kölcsönkért hintók lovai egy rakáson egész ménesnek látszottak.

— Mind az ön lovai?

— Természetesen.

— De hát minek annyi?

— Hát csak. Nem szeretek gyalog járni.

— Mit dolgoznak ilyenkor? — kíváncsiskodék a báró.

— Mindenfélet. A jó föld olyan, mint a jó feleség, — felelte Kozsibrovsky, — mindig foglalkozni kell vele.

— Pedig azt hallottam, — mondá a báró, — hogy a földet pihenni kell hagyni.

— Bah! — nevetett Kozsibrovsky, — hát nem pihen azért az asszony, ha a legyeket elhajtják róla, vagy a derékaját, paplanját közben megigazgatják?

— Hm. Ön úgy látszik, passzionátus nagy gazda, kedves gróf. Gratulálok önnek.

Most egyszerre kibontakozott a fák mögül a kastély, két ódon tornyával, érdekes kigróival, zöld zsulus ablakaival.

— Ah! De kedves, de gyönyörű!

Knopp báró el volt ragadtatva, Wraditzné nem különben és most már ő nyomta meg a piczi lábával a Kozsibrovsky nagy csizmáját a lábaikra terített plaid alatt.

— Nézd csak, Ninette, nézd csak Ninette. De te olyan vagy édesem, mint egy pipacs. Nincs valami lázad szivecském?

— Nincs, nincs, bácsikám, csak a szél fujta ki az arcomat.

És még jobban megnyomta a Kozsibrovsky lábát.

E pillanatban megkondult az egyik toronyban ünnepélyes középkori hangon egy harang, kling, klang, kling, klang.

— Aha! — szóló Kozsibrovsky. — Ez annyit jelent, hogy a szakácsné most kezd befőzni a levest.

— Jaj, Istenem, még nekem toilletet is kell csinálni.

— No, az ugyan fölösleges lenne.

— De hiszen le van szakítva a felső szoknyám. Hát nem tudja? Mikor pedig talán épen maga lépett rá.

— Ejh, mit tesz az? Kevésbé szép-e azért a róza, mert a felső szirma meg van hasítva?

Ezalatt a gazdasági udvarhoz értek, hol különféle gépek heverték szanaszét. Kozsibrovsky elég ügyes volt azokra irányítani a figyelmet a maga könnyed módja szerint.

— Gépekkel a modern időkre becsületesen be vagyok rendezve, uti figura docet, hanem azért a mult időkről se feledkeztem meg. Ezekhez is van két ugató kutya. És a két terpeszkedő muskétás ágyúra mutatott, melyek a kastély belső bejáratának szolgáltak díszül. Másutt

két áloé szokott a bejáratnál lenni, itt két ágyú tátongott.

— Nem valami rabló-lovag maga? — kungogott Wraditzné, incselkedő megszeppenéssel.

— Hiszen ha az volnék, nem is jönne ki többé innen.

— Ugyan mit csinálna velem, híres?

— Hát itt tartanám örökké, — mondá Kozsibrovsky pathoszal.

— Igen ám, ha el nem adná a kastélyt a bácsinak, de így én megint visszakerülnék hozzá.

— Persze, magának ebben is szerencséje van.

Átmentek nagy dobajjal a hidon, mely valaha felvonó volt s megálltak a tornász előtt. Kozsibrovsky leugrott, lesegítette Wraditzné, úgy-szólván átnyalabolta és úgy tette le a kocsirol. Könnyű volt, mint a pehely és törékeny, de azért nem történt egyéb baja, mint hogy a Kozsibrovsky bajszos ajka ez ősi magyar czeremóniával történt leemelés műveletében valahogy odaért a Wraditzné piczinyke füléhez és felhorzsolta olyan pirosra, mintha elfagyott volna.

— Itthon vagyunk, az én falusi odumban.

Karját nyújtotta Wraditznének s úgy vezette végig az oszlopos folyosón az ajtóhoz, mely a szalonba nyílt.

— Mit gondol maga én felőlem? — suttogta az asszonyka duzzogva.

— Tudom is én, — libegte, — el vagyok kápráztatva, mámoros vagyok, nem találok az eszemet.

— Hát semmi rosztat nem gondol?

— Tudok is én már gondolkozni!

Pedig épen arról gondolkozott, hogy milyen jó dolog lenne abból, ha most ezt a kastélyt és birtokot eladná a gróf Knopp bárónak és az visszatérne hozzá az asszonyka útján, hozván magával több kastélyokat és birtokokat. Lopva nézegette szép természet, vídám, édes arcát, a pillanat hevíletétől fölkavert tekintetének melegségét és a mint éldelegne ezeken, koponyájának egy másik fiokjából kilépett a másik esze is, mert Kozsibrovskynak két esze volt és az egyik mindig disputált a másikkal; hát ez a másik ész rámondott az előbbire. Az asszonyka nagyon szép, kétségkívül kedves is, enni való, de kaczerkodikni is szeret, nagyon is hamar belejött a lábnymogatásba, minden játékok közt a legveszedelmesebbe. Kastélyai talán lesznek a jövőben, de mi mindenféle tarka maeskái lehetnek a multban. Ki tudja, a szegény Wraditz úr is nem úgy járt-e, mint a hogy a Kozsibrovsky szarvasai, hogy az ausztráliai szigeteken életével egyszerre a szárvaít is elhullatta.

A szalonba nyitva, ott várt már rájuk Szlamcsik úr, a ki kordialisan a nyakába ugrott, megölelte, megrázta a Kozsibrovsky kezeit, mintha száz esztendő óta nem látta volna.

— Kriszti Gott bruder. Kedves, édes barátocskám!
Kozsibrovsky sietett bemutatni a vendégeit.
— Báró Knopp és unokahuga, Poroszországból. Hanck titkárjuk. Ó excellenciája a földmívelésügyi miniszter.

Kölcsönös meghajlások következtek.
Szlamcsik fiskális úr előkelő szívességgel nyújtotta kezét a kecses asszonykának, majd megrázta a báró nagy csontos kezét kordialisan, míg ellenben Hancknek csak a két újját nyújtotta oda dölyfösen.

— Hallom, birtokvásárlás céljából méltóztatnak itt időzni.

— Egy kis vadász-területet óhajtának megvenni, — szóló édeskésen a báró.
— Nos és? — kérdé hideg közömbösséggel.

Ér valamit a barátom erdeje, ebből a szempontból?

— Sőt egyike a legkiválóbbaknak. Soha se láttam ennyi vadat.

— Ne mondja! Ámbár mint a legkitűnőbb gazdát ismerem Kozsibrovskyt. (Kozsibrovsky tapintatosan eltűnt egy oldalajtón, mintegy az ebédet megszüretni). Hiszen épen ebben settenkedem, erre utazván a birtokomra, de legyen ez kérem titok (Szlamcsik úr Wraditznéra nézett mosolyogva), legalább a pecsenyégig. Ó Felségétől személyesen hoztam számára kitüntetést a mezőgazdaság terén szerzett érdemeiért, meg akarom lepni a fizköt, a ki régi barátom. Ah, pompás gazda, uram, ez aztán ért a földhöz, úgy hogy az szót fogad neki s majdnem diktandó hozza a terményeket. Nem értem, hogy most el akarja adni ezt a szép birtokot. Nekem erről egy szót se szóltott. Én is szívesen megveszem, mivelhogy most nálunk — tette hozzá magyarázólag — a parcellázás, a nagyobb birtokok elaprózása kezd mint korszerűség a fejét felütni.

— Jaj, jaj, — óbégatott Knopp báró szin-padias mosolygással. — Csak nem akar nekem excellentiád konkurentiát csinálni?

— Ön az elsőség, — mondá Szlamcsik úr méltósággal. — De, gondolom, hogy itt nincsenek vadak, legfeljebb szarvasok. És végre is, ki eszi a szarvashúst? Egy kis erdei szalonka, egy kis fenyvesmadár szükséges közebe. Varietas delectat. Sőt még a nyulat is megkivánja az ember, ha nincs. Az pedig itt tudtommal nem igen van.

(Folytatása következik.)

AZ OLVASÓ.

Irta Gorkij Maxim. Orosz eredetű fordította
Ambrozovics Dezső. (Folytatás.)

Éreztem, hogy nem fogok szabadulni tőle, de azért mégis mentem. Mentem és azon tündöndtem, vajjon lassan, vagy gyorsan kell-e mennem, hogy megmutassam annak az embernek, a ki ott ült mögöttem, hogy mily kevésbé törődöm vele?

Halkan füttyörészett valami ismerős melódiát. Tudtam, hogy ez egy szomorú és gúnyos dal a vak emberről, a ki arra vállalkozott, hogy vezetője legyen a vakoknak. Miért füttyölte épen ezt? — tündöndtem magamban.

S ekkor megértettem, hogy attól a perctől kezdve, a mikor ezzel az apró emberkével találkoztam, beléptem a különös és rendkívüli érzések homályos körébe. Hova lett lelkelem még csak az imént is érzett nyugodt és elégedett hangulata? Belekerült a valami fontosra, valami nyomasztóra, valami olyasmire való várakozásnak ködébe, mely egyszerre csak megjelenik, s elnyeli mindazt a jót, a mi sikeremből származott, minden ábrándomat és reményemet, a melyeket a lelkemben életre keltett.

«Hogy akar vezető lenni,
Ki az utat nem ismeri?»

Megvillant a fejemben annak a dalnak a szövege, melyet az ismeretlen füttyörészett.

Megfordultam és ránéztem. Egyik karjával a térdére könyökölve s fejét a tenyerére támasztva nézett rám és füttyölt, miközben fekete bajusza meg-meglibbent a hold által megvilágított arcán. Valami végzetes érzés által ösztökélve elhatározottam, hogy visszatérek hozzá. Gyorsan odamentem, leültem mellé, és nyugodtan, de mégis némi hévvel így szóltam hozzá:

— Hallja, ... beszéljünk hát egyszerűen ...

— Úgy is kell, — felelt és bólogott.

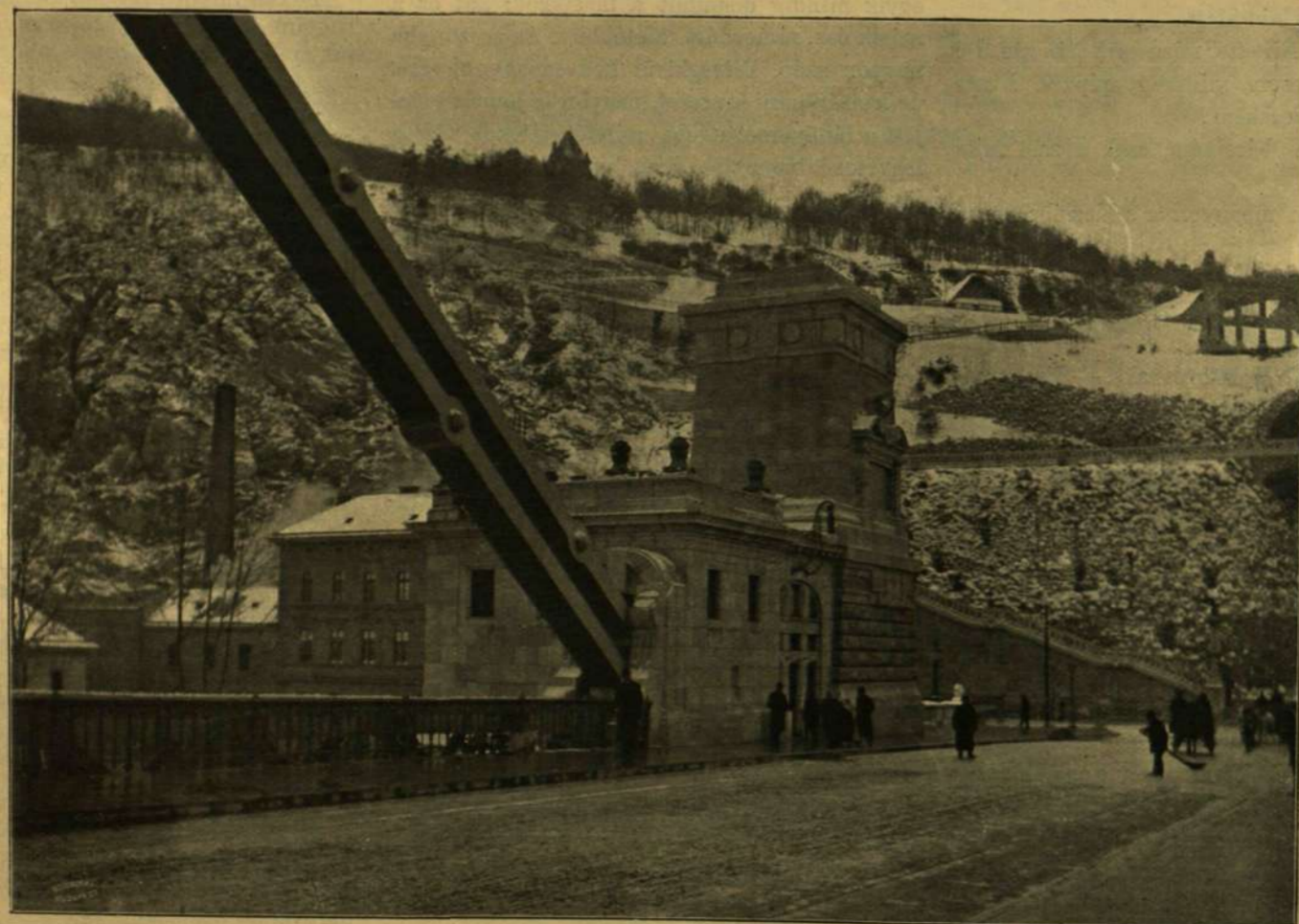
— Én érzem, hogy önnek valami erő révén befolyása van rám és nyilván van valami mondanivalója is ... úgy-e?

— No, végre akadt bennem annyi férfiaság, hogy meghallgass! — kiáltott föl nevetve; de ez a nevetés most valamivel lágyabb volt, s mintha némi örömet is éreztem volna ki belőle.

Giergl Kálmán és Korb Flóris terve után.

A KIRÁLY BÉRPALOTÁJA BUDAPESTEN, A FERENCZIEK-TÉREN ÉS AZ ESKÜ-ÚT SARKÁN.

Nagy Virgil terve után építette Zsigmondy Béla.

AZ ERSZÉBET-HÍDFŐ A BUDAI OLDALON.
A BELVÁROSI REÁLISKOLA EMLÉKKÖNYVÉBŐL.

— Tehát beszéljen! — mondtam — és ha lehet, úgy beszéljen, minden furcsaság nélkül.

— Oh jól van! De azt csak megengeded, hogy a furcsaságokra szükség volt azért, hogy az érdeklődésedet fölkeltssem magam iránt? Mostanában eltompult az érdeklődés az iránt, a mi egyszerű és tiszta, tehát nagyon is hideg és kemény, ha pedig nem tudunk valamit fölmelegíteni és megpuhítani, úgy magunk is hidegek és kemények vagyunk. Mi, úgylátszik megint kívánczunk az álomlátások, a szép hazugságok, ábrándok és furcsaságok után, mert az élet, melyet magunknak teremtettünk, színekben szegény, homályos és unalmas! A valóság, a melyet valamikor olyan hévvel akartunk átalakítani, megtört és összezúzott bennünket. Mitévők legyünk hát? Kísértsük meg, lehet, hogy a hazugság és a képzelet legalább kis időre fölemeli az embert a föld fölé, hogy újra kikeresse rajta a helyét, melyet épen általuk veszített el. Mert elvesztette, úgy-e? Hiszen az ember ma nem ura a földnek, hanem rabja az életnek, a ki a tények előtt meghajolva, büszkeségével fizette meg elsősültségét... nem úgy van-e? Az általa teremtett tényekből következtetéseket von le, és így szól magában: ime a változhatatlan törvény! S mikor ennek a törvénynek magát alárendeli, nem veszi észre, hogy akadályt állít az élet szabad munkássága elé, azért a jogért folytatott küzdelmében, hogy pusztíthasson azért, hogy alkosson. Sőt most már nem is küzd többé, csak alkalmazkodik... Miért is küzdjön? Hol vannak azok az ideáljai, a melyekért kiállna a porondra? Ime, miért olyan szegényes az életünk, ime, miért erőtlenedett el az emberben az alkotás szelleme? Egyesek vakon keresnek valamit, a mi az észnek szárnyakat növesztve, megtartaná az embereknek önmagukba vetett hitét. Gyakran azonban közel sem járnak ahhoz a tájhoz, a hol az, a mi örökkévaló s a mi az embereket egyesíti, rejlik, a hol az isten él... Azok, a kik az igazsághoz vezető útban tévednek, — elpusztúlnak! Am pusztúlnak, nem kell őket zavarni, nem érdemes őket sajnálni — sokan vannak! A fő a törekvés, a fő a lélek vágya: megtalálni az Istent, és ha lesznek az életben lelkek, a kiket eltölt az Isten felé való törekvés, akkor ő is velük lesz és új életet önt beléjük, mert az Isten épen a tökéletességre való vég nélküli törekvés... Úgy van-e?

— Igen, — mondtam, — úgy van...

— No, te ugyan értesz a helyesléshez, —

jegyezte meg a társam esipős mosolylyal. Azután elhallgatott és belebámult a messzeségbe. Nekem úgy tetszett, hogy nagyon is soká hallgat és türelmetlenül főlshajtottam. Erre ő, a nélkül, hogy a messzeségben révedező tekintetét rámvetette volna, megkérdezte tőlem:

— Ki a te Istened?

Egészen eddig a kérdésig lágyan és szelíden beszélte, s kellemes volt őt hallgatni: mint minden gondolkodó ember, ő is kissé szomorú volt, ezért közeledett hozzám, megértettem őt, félénkségem eltűnt vele szemben. És ime most egyszerre föltesz egy végzetes kérdést, a melyre a mai kor emberének, föltéve, hogy önmagával szemben becsületes, oly nehéz megfelelni. Ki az én Istenem? Hogyha én azt tudnám!

Valósággal lesújtott ennek az embernek a kérdése, s ugyan van-e, a ki megőrizte volna a lélekjelenlétét az én helyzetemben? — Ő pedig csak nézett rám szürő szemével, mosolygott és várta a válaszomat.

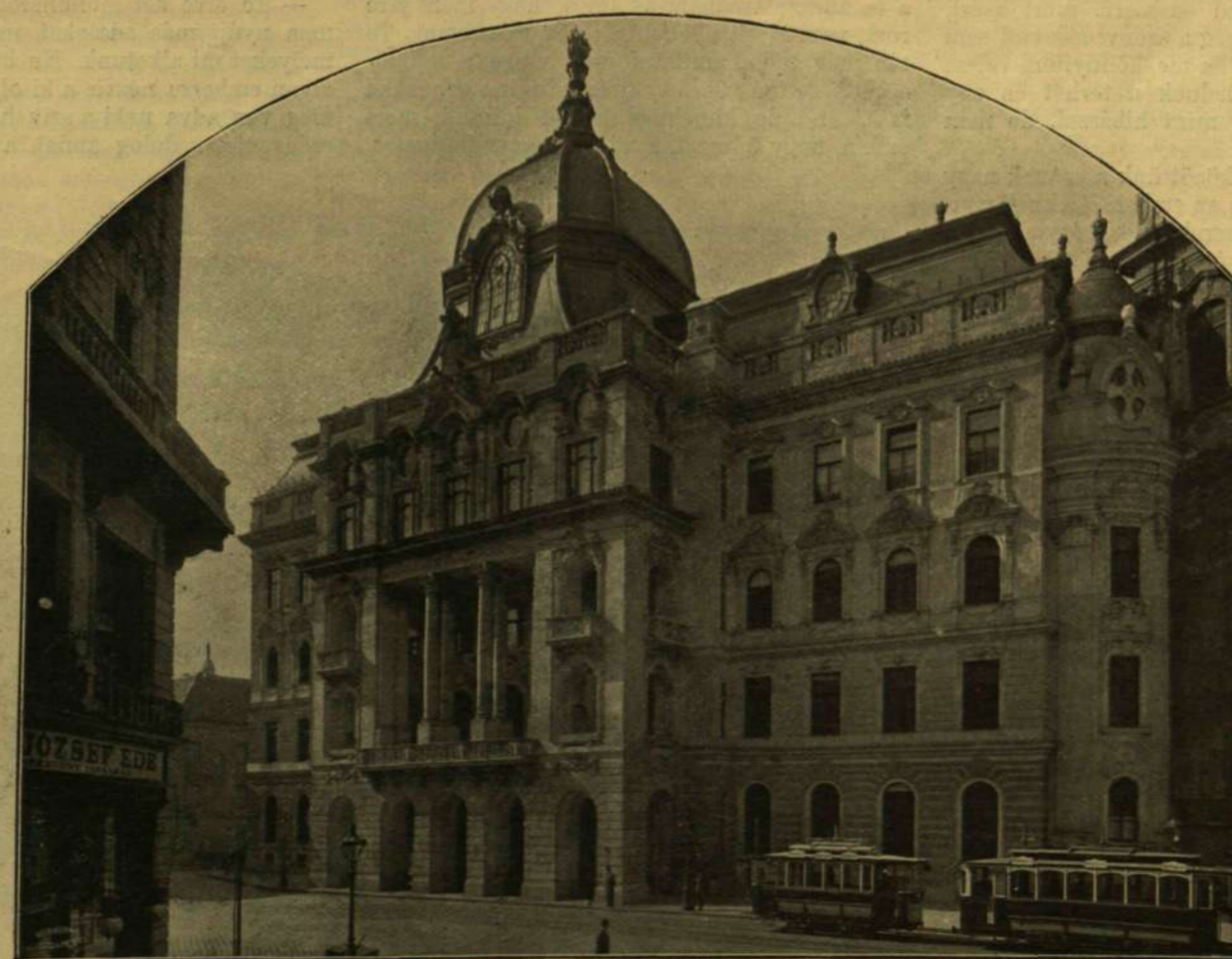
— Nagyon is soká hallgatsz olyan ember létedre, a ki meg tudna neked felelni a kérdésre. De lehet, hogy valamit tán mégis csak mondasz, ha úgy teszem föl a kérdést: te irsz, és ezer meg ezer ember olvas téged; mi az, a mit te nekik prédikálsz? S gondolkoztál-e vajon azon a jogodon, hogy őket tanítsad?

Életemben először néztem bele ilyen figyelmesen a belsőmbe. Am ne gondolják, hogy én fölemelem vagy megalázom magamat csak azért, hogy a figyelmet magamra vonjam, — szegényektől nem szokás alamizsnát kérni. Fölfedeztem magamban elegendő jó érzést és vágyat, elegendő olyat, a mit rendszerint jónak hívnak, de olyan érzést, mely mindezt összefoglalja, olyan öszhangzatos és világos gondolatot, mely az élet összes jelenségeit felölel, nem találtam magamban. Az én lelkemben sok a gyűlölet, mely állandóan ott pislog bennem, — olykor a harag lángjában föl is lobban; de még több benne a kétség. Időnkint a kétségek úgy megrendítik az elmémet, úgy nyomják a szívemet, hogy hosszú ideig teljesen elpusztult belsővel élek. Semmi se lelkesít az életre, a szívem hideg, mint a halotté, az elmém alszik, a képzeletemet meg kísértetek sanyargatják. S így élek vakon, némán és süketen hosszú napokon és éjszakákon át, semmit sem kívánva, semmit se tudva. Ilyenkor úgy tetszik, mintha halott volnék, s pusztán csak valami különös félreértés folytán nem vagyok még eltemetve. Az ilyen létnek a szörnyűségét még növeli az élet

Jablonszky Ferencz terve után.

GRÓF ANDRÁSSY GÉZA BÉRPALOTÁJA AZ EGYETEM-TÉREN ÉS KAPLONY-UTCA SARKÁN.

A TUDOMÁNY-EGYETEM KÖZPONTI ÉPÜLETE BUDAPESTEN. Baumgarten Sándor terve után.

A BELVÁROSI REÁLISKOLA EMLÉKKÖNYVÉBŐL.

A szent áldozás.

TURY GYULA FALFESTMÉNYE A SOROKSÁRI TEMPLOM SZENTÉLYÉBEN.

szükséges voltának a tudata, mert a halálnak még kevesebb értelme van, és még nagyobb benne a homály... Annyi bizonyos, hogy még a gyűlölet élvezetétől is megfosztja az embert...

És csakugyan, mit is prédikálok én, én, úgy, hogy vagyok? S mit is mondhatok én az embereknek? Azt, a mit már régen megmondtak nekik s a mit örökösön mondanak, a minek mindig akadnak hallgatói, de a mi nem teszi jobbakká az embereket? De van-e nekem jogom hozzá, hogy ezeket az eszméket és fölfogásokat prédikáljam, mikor én magam is, a ki bennük nevelkedtem, bizony gyakran nem úgy cselekszem, a hogy ezek parancsolják? Ha én ellenük cselekszem, azt jelenti-e ez, hogy a helységükbe vetett meggyőződés az én őszinte meggyőződés, a mely az én «én»-em alapján nyugszik?... Mit feleljek hát annak az embernek, a ki itt ül mellettem? De ő megint várni a feleleteimet és újra megszólalt:

— En nem intéztem volna hozzád ezeket a kérdéseket, ha nem láttam volna, hogy becsüvésed még nem tudta megsemmisíteni a becsületedet. Van benned annyi férfiaság, hogy meghallgass engem. Ebből azt következtetem, hogy a te önszereteted észszerű, mert azért, hogy ezt gyarapítsd, még a szenvedésektől sem retensz vissza. Ezért én megkönnyitem velem szemben való helyzeteknek a terhét és úgy fogok veled beszélni, mint hibással, de nem mint bühössel.

— Valamikor éltek közöttünk a szónak nagy mesterei, az életnek és az emberi léleknek pontos ismerői, olyan emberek, a kik átszellemültek a lét tökéletesítésére irányuló törekvéstől, az emberekbe vetett mélységes hittől. Ezek oly könyveket alkottak, a melyek soha feledésbe nem mennek, mert ezekben a könyvekben örök igazságok foglaltatnak, és elévülhetetlen szépség sugárzik felénk lapjaikról. Azok az alakok, melyek ezekben a könyvekben megrajzolják, élnek, mert lelket önt beléjük a lelkesedés, s életszabályaik és példázataik örök időkön át megingathatatlanok maradnak. Ezekben a könyvekben van férfiaság, van lángoló harag, megcsendül bennük az őszinte és szabad szeretet s nincsen bennük egyetlen fölösleges szó sem. Én tudom, hogy te onnan merítetted a lelked táplálékát... De úgy kell lenni, hogy a lelked mégis roszul táplálkozott, mert a te beszéded az igazságról és a szeretetről hamisan és képmutatón hangzik, mintha csak erőszakot követnél el magadon, mikor ezekről beszélsz. Te, mint a hold, idegen fényben tündökölsz, a te világosságod szomorú és homályos, sok árnyékot terem, de gyengén világít és nem melegít föl senkit. Te szegény vagy ahoz, hogy valami igazán értékeset nyújts az embereknek, s a mit adsz, nem azért adod, hogy az életet a gondolat és a szó szépségével gazdagítsad, hanem sokkal inkább azért, hogy a te létezésednek véletlen tényét az emberekre nézve ma nélkülözhetetlen jelenség magaslataira emeld. Te csak azért adsz, hogy annál többet végy az élettől és az embe-

rektől. Te szegény vagy ahoz, hogy ajándékokat osztogass, — egyszerűen uszorás vagy, a ki az irántad való figyelem kamatjért tapasztalataidnak egy-egy morzsáját adod cserébe. A te toldad gyöngén piszkálódik a valóságban, lassacskán főlhalmozza az élet apróságait, és köznapi emberek köznapi érzéseit irván le, föltárod az ő lelküket és egy sereg alantas igazságot, de vajjon tudsz-e számukra hacsak egy kis, de a lelket fölemelő ámitást teremteni?... Nem! Te meg vagy róla győződve, hogy nagyon hasznos dolog a hétköznapiak törmelékei közt turkálni, s nem tudni egyebet találni bennük, mint aprólékos és szomorú igazságokat, a melyek csak azt bizonyítják, hogy az ember gonosz, ostoba és becsületlen, hogy teljesen és mindenkor a külső körülmények egész seregétől függ, s hogy egészen véve tehetetlen és szárnalmas. És erről már sikerült is őt meggyőznöd. Mert a lelke kihűlt, az elméje eltompult. Hogyan ne! Hiszen ő a maga képét látja a te könyveidben, és a könyvek, különösen ha olyan meggyőződéssel vannak írva, a melyet az ember oly sokszor összetéveszt a tehetséggel, bizonyos fókig mindig hipnotizálják az embert. Nézi a maga képét a te ábrázolásodban, és látva, hogy mennyire rosz, nem is látja lehetőségét a javulásnak. Te tán meg tudod mutatni neki ennek a lehetőségét? Te tán képes vagy erre, mikor te magad is... no, de kiméletes leszek irántad, mert érzem, hogy te most, a mikor engem hallgatsz,

Krisztus születése.

TURY GYULA MENNEZETI FESTMÉNYE A SOROKSÁRI TEMPLOMBAN.

nem azon törőd a fejedet, hogy mit feleljek nekem, és hogyan igazold magadat. Bizony! A ki tanító akar lenni, annak föltétve, hogy becsületes, mindig figyelmes tanítványnak is kell lennie. Ti valamennyien, a mi korunk életének a tanítói, sokkal többet vesztek el az emberektől, mint a mennyit adtok nekik, mert ti mindig csak a fogyatékosokról beszéltek s csak azokat látjátok. De az emberben árnyaknak is kell lenniük; lám, te benned is vannak? De ti minden különböztök azoktól a szürke tucatemberektől, a kiket oly kegyetlenül rajzoltok, miközben magatokat predikátoroknak és az erények bajnokának tartjátok? Nem veszitek-e észre, hogy az erények és a bűnök a ti örökösökötök révén, hogy őket meghatározóztok, csak összegabalyodnak, mint két gombolyag pamut, — a fehér és fekete — a melyek szürkén hatnak, mert mindenikük átvette a másik eredeti színének egy részecskéjét? S benneteket aligha az Isten küldött a földre. Ő erősebbeket választott volna, mint ti vagytok. Ő lángra gyújtotta volna a szívünket az élet, az igazság és az emberek iránt való szenvedélyes szeretet tüzevel, s Ők úgy lángoltak volna létünk homályában, mint az ő erejének és dicsőségének a fáklyái... Ti pedig füstölögtök, mint a sátán diadalának a fáklyái, s a füstötök, behatolván az elmékbe és a lelkekbe, megmérgezi őket az önmagukban való bizalmatlanság mérgével. Mond meg hát: minek is tanított ti?

— Ott éreztem az arcomon annak az embernek a forró lehelletét, s nem néztem rá, mert attól tartottam, hogy találkozik a tekintetem az övével. A szavai mint tüzes csöppek hullottak az agyvelőmre és szinte fájtak. Rémulésem láttam, hogy milyen nehéz megfelelni a leggyorsabb kérdésekre... És nem feleltem neki.

— Így tehát én, buzgó olvasója mindannak, a mit te és a hozzád hasonlóknak irnak, kérdem tőled: miért irtok ti? Pedig hát sokat irtok... Talán jó érzéseket akartok ébreszteni az emberek szívében? De hideg és erőlen szavakkal ezt nem tudjátok megeselekedni, nem bizony! És ti, nemcsak hogy nem tudtok újat önteni az életbe, de még a régit is csak összemázolva, szétkenve és fogyatékosan adjátok elő. A ki benneteket olvas, az ki nem tanul semmit... Köznapi minden, köznapi az emberek, köznapi a gondolatok, köznapi az események. Mikor fogtok már a lélek nyugalmaról és a lelki újászületés szükségességéről beszélni? Hol a buzdítás az élet munkásságára, hol az oktatás a férfiaságra, hol vannak a mérés szavak, a melyek szárnyat növesztik az ember lelkének?... — Te erre azt mondhatod nekem: az élet nem nyújt más adatokat, mint csak azokat, a melyeket mi alkotunk. Ne beszélj így, mert az olyan emberre nézve, a ki oly szerencsés, hogy meg van adva neki a szív hatalma, csúnya és szegyenletes dolog annak a beismerése, hogy

tehetetlen az étellel szemben, s hogy nem tud rajta felülemelkedni. Ha pedig te egy színvonalon állasz az étellel, ha te képzeleted erejével nem tudsz olyan alakokat teremteni, a minők az életben nincsenek, de a minőkre feltétlenül szükség van, — akkor mi haszna a te munkáidnak, s mivel igazolod hivatásodat? Azzal, hogy megterheled az emberek elméjét és figyelmét az ő eseményekben szegény életükből vett fotografiai fövételek törmelékével, gondold meg, nem csak ártasz-e ezzel az embereknek? Mert ismerd be, hogy nem tudsz úgy rajzolni, hogy a te képed az embert megszügyenítse és izzó vágyat keltsen benne a lét más formái iránt... Képes vagy-e te arra, hogy meggyorsítsd az élet érverését, hogy erőt és energiát önts belé, mint azt mások megeselekedtek?

— Az én furesa társam egy pillanatra elhallgatott s én pedig némán elgondolkodtam a szavain.

— Én sok okos embert látkörülöttem, de vajmi kevés köztük a nemes gondolkodású ember, s még azoknak is, a kik ilyenek, beteg és össze van törve a lelkük. És nem tudom miért, de én mindig így okoskodom: minél jobb az ember, annál tisztább és becsületesebb a lelke, annál kevesebb benne az energia, annál betegesebb, s annál inkább nehezére esik az élet. Magány és szenvedés, az ilyen emberek osztályrésze. De hármennyit szenvednek is a jó érdekében, nincs bennük elég erő a megvalósításhoz. Vajjon nem azért-e olyan megtörték és szárnalmasak, mert a kellő időben nem tudnak egy-egy a lelküket bátorító szóra szert tenni?... — Azután meg, — szólalt meg újra furesa társam, — képes vagy-e te az emberben életereletlen az életöröm kacagását, mely megtisztítja a lelket? Lásd, az emberek teljesen elszoktak az örömteljes kacagástól! Ők gonoszul, aljasan, sokszor könnyeken keresztül kacagznak, de soha sem hallod közöttük az örömteljes, az őszinte kacagást, azt a kacagást, mely kellene, hogy a felmötél mellett megrázza, mert az ilyen kacagás gyógyítja a lelket... Az embernek föltétlenül szüksége van a kacagásra, lám, hiszen a kacagás egyike azoknak a csekély számú képességeknek, a melyek őt az állat fölé emelik. Képes vagy-e te az emberekben másfajta kacagást ébreszteni, mint a tagadás kacagását, a rajtad való gúnyolódás kacagását, a ki mindössze csak azért vagy neveléses, mert szárnalmas vagy? Értsd meg hát, hogy a prédikálásához való jogodnak kell, hogy megfelelő alapja legyen abban a képességében, hogy őszinte érzéseket tudsz kelteni az emberekben, a melyekkel, mint a pörölyvel, az élet egyes formáit össze kell zúzni azért, hogy a szük és korlátolt formák helyébe mások, szabadabbak helyeztessenek. Harag, gyűlölet, bátorság, szegény, undorodás és végül a gonosz kétségbeesés, ime az emeltyük, a melyekkel a földön mindent el lehet pusztítani. Tudsz te ilyen emeltyüket teremteni? Mozgásba tudod őket hozni? Ahhoz, hogy valakinek joga legyen a néphez beszélni, vagy az kell, hogy nagy gyűlölet éljen a lelkében a fogyatkozásai iránt, vagy pedig nagy szeretet iránta és a szenvedései iránt, ha pedig nincsenek meg a lelkedben ezek az érzések, úgy légy szerény és nagyon is fontold meg előre, mielőtt valamit mondasz... (Vége kény.)

TURY GYULA ÚJ FALFESTMÉNYEI.

A soroksári róm. katolikus templom — melyet még Mária Terézia idejében Grassalkovich herceg építtetett, gróf Csáky Károly väci püspök bőkezűségéből új, művészi külsőt kapott. A restauráció: a templom belső díszítése teljesen elkészült, s ebben a formában a hívők elsősorban is azokban a falfestményekben gyönyörködhetnek, melyek ismert, jeles tehetségű festőnk, Tury Gyula ecsetjét dicsérik. A művésznem ez az első próbálkozása a freskófestés terén, s mint az elhunyt nagy mester: Lotz tanítványa, eddig is megmutatta, hogy nem járatlan a festés és stílusában. A soroksári templom számára négy mennyezetképet és két fríz festett: mindegyik világos, ragyogó színekkel vonja magára a néző tekintetét. Áttetsző, tiszta kék eget látunk rajtuk, melybe plasztikusan illeszkednek a biztos, széles ecsettel megrajzolt alakok, s az egésznek egyszerű, könnyen érthető kompozíciója.

POBJEDONOSZCSEV PETROVICZ KONSTANTIN.

Mai számunk egy mennyezetképet s egy fríz mutat be, melyekből megláthatni, hogy a művész miképen oldotta meg feladatát. A mennyezetkép tárgya *Krisztus születése*, melynek fölfogásában a festő egy kiváló francia egyházi író: Bougoud Emil leírását követte. Erőteljesen odavetett színtölkökkel a művész egy barlangot festett, s első részére egy fatetőt, melyet gerenda támaszt alá; ez az istálló, itt született a Megváltó, s ide jöttek a háromkirályok, hozván a hódolat jeleit. Az egész képet Krisztus glóriája világítja be. A másik kép, melyet bemutatunk: egy fríz, mely a templom oldalfalát díszíti, s tárgya a szent áldozás allegóriája. Ezt úgy érteti meg velünk a művész, hogy az egyik angyal kelyhet tart, a másik pedig pálmát, mint a lelki béke jelvényét, s lilomágat, mint az áldozat tisztaságát. E bemutatott mennyezetképen kívül még háromat festett a művész s tárgyaik a következők: Szent István koronájának felajánlása, a Hit, és az Angyali üdvözlés.

D. I.

KÉPEK A BELVÁROSI REALISKOLA EMLÉKKÖNYVBŐL.

Mai számunkban folytatólagosan ismét közlünk néhány képet a budapesti belvárosi főreáliskola ötvenéves jubileumára kiadott emlékkönyvből. E képek magukban is érdekesek, mint a legutóbb Budapesten történt nagyobb építkezések nevezetesebbjei közül valók. Három épület egymás közelében, a Belvárosban emelkedik: a királyi bérpalota az eskü-úton, mely *Korb* és *Giergl* építész tervei után készült, az egyetem központi épülete, *Baumgarten* Sándor tervei után s a vele szemben, az Egyetem-tér és Kaplony-utca sarkán levő nagy bérház, mely, mint a Kaplony-utca összes házai, gróf *Andrássy* Géza tulajdona s *Jablonszky* Ferenc építész tervezte. A negyedik kép az Erzsébet-híd budai fejének balszárnyát mutatja be, a háttérben a Gellérthegy művészileg kiképzett oldalával; ez építmények tervei *Nagy* Virgil építész készítette és *Zsigmond* Béla mérnök, építészvállalkozó építette. Mind e jeles építészek egykor a belvárosi főreáliskola tanítványai voltak.

POBJEDONOSZCSEV PETROVICZ KONSTANTIN.

Az Oroszországban uralkodó kormányzati rendszer legerősebb, tántoríthatatlan oszlopának tartják általában Pobjedonoszcssevet, a ki hosszúra nyúlt közpályáján mindig az orthodox egyházra támaszkodó cári egyeduralom megszilárdításán, állandósításán fáradozott, makacs kitartással igyekezvén elfojtani mindenféle szabad eszmét.

Ez a rendkívüli kitartású és nagy tehetségű ember, a ki most az orosz szent zsinat főgyűlése, az orosz államtanács s a miniszteri bizottság tagja, belső titkos tanácsos, stb. 1827-ben Moszkvában született. A szentpétervári egyetemen jogot tanult, majd 1846-ban a szenátus titkára s egyetemi tanár lett. 1860-ban több orosz nagyhercegnek, köztük a későbbi III. Sándor cárnak is nevelője volt s mint ilyen az uralkodócsalád köreiben nagy tekintélyre tett szert. Mint rajongó szlavbarát és buzgó orthodox s mint az abszolút kormányrendszer híve, III. Sándor csár idejében nagy szerepre jutott az

orthodox egyház hatalmának növelésében, nem különben a szabad eszmésidegen nemzetiségek és más vallásfelekezetek elnyomásában. Végzetes működésében a hasonló „szellemi” eszük (hivatalnoki párt), valamint az anacazárnó erélyes támogatója talált. Az orosz népnevelés szomorú állapota egyik főokának szintén Pobjedonoszcssevet tartják, a ki a maga szempontjából jobbnak hiszi, ha a nép tudatlanságban marad. E rendszer erélyes ellenfelei a felvilágosult szellemű orosz tudósok, politikusok, de Pobjedonoszcssev hatalmát és befolyását nem sikerült megtörniök. Sokan azt állítják, hogy Pobjedonoszcssevnek és pártjának nagy része van a kelet-ázsiai háború felidézésében is, melynek győzelmes lefolyását biztosra vették s abban reménykedtek, hogy ellene mindenféle szabadelvű mozgalom hiába való lesz. Az eredmény az ellenkező lett s a forradalmi mozgalmak, a népek szabadságra való vágyai most annál erősebben törtek ki.

A SZENT-PÉTERVÁRI VÉRENGZÉS.

Bár magában az orosz fővárosban úgy a hogy el vannak fojtva a zavargások, még mindig nem tudni, nem fog-e újabb lobbot vetni a lázadás tüze s egyéb városokban, különösen Orosz-Lengyelországban folyton tart a háborús. S mindenütt a művelt világon élénk megbeszélés tárgya az a nagy vérengzés, a melynek színhelye január 22-ikén a csár szentpétervári téli palotája előtti tér volt, mely alkalommal szüával estek el a kérvényezni akaró munkások az u. n. Narva-kapu előtt felállított katonaság golyóitól.

E nap reggelén sok ezernyi munkás, nagybárá a Putilov-féle gyárakból, indult a téli palota felé. A tömeg, melyet Gapon lelkész és több más pap vezetett, templomi zászlókat, aranyozott bronz pereszeket, szent képeket, valamint a cári pár arczképeit vivén magukkal, egész békén viselkedett s az orosz nemzeti himnuszot énekelték. Mihelyt a Narva-kaput értek, a katonai csapatok parancsot kaptak a lövésre. Nem szólították fel a tömeget, hogy vonuljon vissza, csak épen trombita-jelt adtak, aztán mindjárt löttek, először vak töltéssel, de rögtön utána kétszer golyóval. A csár és a csárné képei, valamint a templomi zászlók s a keresztek golyóktól átlukasztva a hóba hullottak. Sok munkás elesett és megsebesült. A csár arczképét vívó munkás is golyóttal találva holtan terült el a földön. A többiek futásnak eredtek s minden irányban menekülni igyekeztek. Azt beszélik, hogy *Gapon* futás közben elesécszott a havon s ezért járt eleinte holt hire, de csak könnyen sebesült meg s felkelvén, egy közeli házban rejtőzött el, honnan aztán tovább menekült.

EGYVELEG.

* VII. Edvárd angol király nemcsak kitűnő közműves, hanem a téglavetéshez is ért. Osborne-ben egy kis erőd áll, melyet a király trónörökös korában fivéréivel együtt épített.

* *Khinában* a sárkányt legyőző Szent György lovag arczképével ellátott angyalpénzt senki sem fogadja el, mivel a sárkányt *Khinában* vallásos tiszteletben tartják.

* A spanyol keddi napon nem kel útra és lakodalmat nem tart. Így aztán kedden a spanyol vasutak vonatai majdnem üresek, Madridban pedig még nem volt rá eset, hogy keddi napon valaki megesküdött volna.

* *Abissziniában* a tetten ért gyilkost a megölt ember családjának adják át. A rokonok aztán, ha tetszik, ép oly módon végezhetik ki, a mint a megölt embert meggyilkolta.

* Az „Egész éven át fürdők” klub tagjai január utolsó hetében Yarmouthnál a tengerben nagy fürdést rendeztek. A klub egyik tagja 28 év óta minden nap meg szokott fürödni, az elsőbbség azonban a klub elnökét illeti, ki 36 éven át folytatja már a naponkénti fürdést.

* *Missouri állam törvényhatósága* (Egyesült Államok) 500 dollár bírság terhe alatt megtiltotta a borral való adást. Ennél fogva az állam területén pincézér, szakács, vagy szoba-pincézér borralvót nem kaphat.

SZENTPÉTERVÁROST, A NARVA-KAPUNÁL TÖLTÉNTÜ ÖLDÖKÉRE, A HOL A LEGTÖBBEN ESTEK EL.

TÉLI TÁJAK.

Még azok közül is, a kik igaz gyönyörűséget találnak a természetben, sokan vélekednek úgy, hogy az évek csak három szaka szép: a tavasz virágaival, üdőségével, madárdalával, a nyár hullámzó kalászaival, kirándulással a fenyvesekbe, a Balatonra, a tengerpartokra, az ős pedig szüretjével, gyümölcseivel, majd a sárgán, pirosan lehulló falevelekkel. S ezzel aztán búcsút is mondanak a szabadba való kirándulásoknak: jön a komor, fagyos, ködös tél, mikor legjobban benn a meleg szobában, a klubbokban, kaszinókban, kávéházakban. A szabadba kimenni már csak a vadásznak való, nyulat, rókat, vaddisznót üldözni a zord, lombtalan erdők közt, vagy a sívár, kihalt síkokon. Azt mondják: halva van ilyenkor a természet; hát ne háborgassuk; várjuk, míg tavasszal megint feltámad.

Pedig dehogyan halt meg a természet, csak éppen ruhát változtatott: a tavaszi tarka és zöld he-

biztosabban, mint nyári hőség ellen a legvékonyabb öltözet. És mikor az ember egy-egy téli kirándulásról hazatér, szinte újjászületve érzi magát, eszik jó étvágygyal s alszik édesdeden.

Nem is csuda, ha mindinkább szaporodik azok tábora, a kik a téli kirándulásokat, téli sportokat kedvelik. Hiszen például Tátrafüreden mostanában egész téli idény fejlődött ki s a vendégek ép oly örömmel, annyi élvezettel járják a vadregényes tájakat, mint derék nyáron, mikor a forróság elől menekültek oda. A budapesti városliget és Margitsziget sem olyan néptelen már télen, mint ezelőtt csak néhány évvel is volt. Egész társaságokat látunk ott a széles utakon sétálgatni s nagyon sokan vannak, a kik nem vesznek e szép helyektől búcsút, a mint az utolsó őszi virág elhervadt, hanem rendszeresen felkeresik tovább is az ismert ligeteket, melyek hófehér mezükben ép oly kedvesek nekik, mint a zöldelő nyári lombduszben.

Van két az iparban elég fontos anyag, a melyek hiányát erősen érzi az európai forgalom: a kámfor és a menthol, a melyeket úgyszólván kizárólag Japánból hoznak Európába.

Kámfort kétségkívül lehetne hozni máshonnan is, de Japánban, különösen Formóza-szigetén igen kifejlett a kámfor-ipar s onnan származik a nálunk forgalomba kerülő kámfor legnagyobb része, a mit nem lehet csak úgy hamarjában, máról-holnapra pótolni.

Japánban a kámfor gyártása állami monopólium. Nálunk különösen a celluloid gyártásánál van rá föltétlen szükség; a celluloid a kámfortól kapja gyúlékonyságát. Egyébiránt lehetséges, hogy nem-sokára nélkülözhetővé lesz a japáni kámfor, mert állítólag Amerikában olyan módszert találtak föl, a melylyel terpentintől tudnak kámfort előállítani. Most alakul New-Yorkban egy társulat, mely úgy rendezkedik be, hogy évenként vagy egy millió kilogramm kámfort tudjon előállítani.

A BUDAPESTI VÁROSLIGETBŐL.

A DEBRECENI NAGYERDŐ SZÉLÉN.

TÉLI KÉPEK.

KRÜGER SÍRJA.

Mély gyász közben temette el az önálló nemzetek sorából kitörölt boer nép egykori elnökét, az öreg Krüger, kinek holttestét hollandi hajó szállította Európából Dél-Afrikába. Pretóriában temették el, felesége mellé. Sírköve egyszerű márvány-obeliszk, rajta Krüger neve, e fölött pedig boer nyelven népe kegyeletéről tanuskodó felirat. A Krüger-házaspár sírja mellett még egy harmadik családtag sírja is van: az egykori boer elnök kis gyermekkorában elhunyt Pál nevű unokájé. A kép, melyen e sírokat bemutatjuk, pretóriai fénykép után készült a temetés napján, mielőtt még Krüger koporsóját a sírboltba lebecsátották volna.

A HÁBORÚ HATÁSA AZ IPARRA.

Mint minden háború, a mostani orosz-japán háború is nagy hatással van az iparra: némely iparágak lendületet ad, másokat pedig akadályoz. Így például a kertészek nagyban panaszkoznak, hogy nem bírnak bizonyos növényeket és magvakat kapni, melyeknek Japán a hazája s melyeket eddig onnan hozattak.

A menthol — a fodornéntából nyert kristályos anyag — a gyógyszerészetben bir fontossággal, mint antiszeptikus szer. 1880 óta használják s azóta nő-tön-nő a kereslete. Olyasforma külsejű kristályos anyag, mint a kámfor, úgy állítják elő, hogy a fodornéntából kiválasztják a benne levő illó olajat s ezt lehűtik. A legjobb menthol a japáni s ezért nagy baj, hogy a háború kitérése óta onnan alig jut valami belőle Európába. Föl is emelkedett az ára újabb időben.

JAPÁN OSTROMLÖVEGEK.

Port-Artur eleste s az orosz hadifoglyok elszállítása után Nogi tábornok az idegen hatalmasságok katonai megbízottjainak, valamint a külföldi lapok levelezőinek és rajzolóinak megengedte, hogy nemcsak az ostromzár munkálatait, hanem Port-Artur belsejét s valamennyi erőit megtekinthessék s azokról fényképeket vagy rajzokat készíthessenek. A katonai meghatalmazottak hivatalos jelentései alig fognak nyilvánosságra jutni, a mi pedig a lapok levelezőit illeti, ezek kevés kivétellel nem lévén szakértők, csak az általuk felvett fényképekhez és rajzokhoz irtak adatokat s magyarázatokat, a melyek azonban így is kiváló érdekességgel bírnak.

Ricalton J. new-yorki fényképész és rajzóla na-

KRÜGER SÍRJA PRETORIÁBAN.

gyon érdekes felvételeket tett közzé. Ezek egyike, — melyet mi is közzé — a japán ostromtüzérség 11 hüvelykes mozsarába való egy tonnás (1000 kilogramm) súlyú lövegek több ezer darabából álló készletét mutatja be, melyeknek hatása az orosz parancsnokot a vár feladására kényszerítette.

Miután ily óriási mennyiségű löveg előállítására sok időbe kerül, bizonyos, hogy a japán vezérkar a háborúra már régen készült.

A 11 hüvelykes lövegek részben Krupp esseni gyárában, részint pedig a tokiói állami gyárakban készültek.

Miután a lövegeknek töltött állapotban való elszállítása nagy veszéllyel járna, az üres bombákat csak akkor töltik meg zúzott füstnélküli puskaporral, midőn az ütegbe, illetőleg a mozsárba kerülnek. A minden körülmények közt veszedelmes műveletet csakis tapasztalt, megbízható altisztek véghezvittek.

Port-Artur sorsát a japán ostromtüzérség 11 hüvelykes bomba-mozsárai döntötték el, melyek ivtörésre is irányíthatók lévén, nemcsak az orosz erődök ütegeit, hanem még a kikötőben horgonyzó hadihajókat is tönkretették.

A japán bomba-mozsárnál nagyobb és messzebb hordó ostromgyűt a modern tüzérség eddig nem ismer. Az óriási vas- és acéltömeg egy vas fordító korongon nyugszik. A mozsár töltését, irányítását, elcsúszását s a minden lövés után szükséges csomósást mindössze négy tüzér végzi. A lövés eldördülése után a mozsár talpán (lafettáján) csakis egy lábnyira hátrál s ezt a mozdulatot egy önműködő gépezet rögtön kiegyenlíti.

A LÓ ESZE.

Egész a legújabb időkig az ember az állatokat «oktalan»-nak tartotta és így is emlegette. Azok a tudományos megfigyelések azonban, melyeket egyes állatokon tettek, s melyek nem egy emlős, vagy madár aránylag igen fejlett értelmiségéről tanuskodtak, kétségtelenné tették, hogy az állatok is van néminemű esze. A közelebbi időben különösen sokat beszéltek a berlini «csodaló», a Hans rendkívül eszes voltáról s ha bár itt sok túlzás is volt, — a Hansról felmerült híresztelések mintegy időszerűvé teszik, hogy felvessük azt az általános kérdést: mily fokú értelme is van hát a lónak?

Hogy a lovaknak érzékük van az emberi nyelv iránt, az kétségtelen. A legtöbb állatnak kitűnő füle van szükségére; ha növényevő, azért, hogy a közeledő ragadozót észrevegye, ha ragadozó, hogy a kinálkozó zsákmányt felfedezze. S valóban minden emlősnek és madárnak kitűnő, legalább a kultur-embernél jobb füle van. Minden kutya lépteiről megismeri a gazdáját, a mi nekünk embertársainkkal szemben csak ritkán sikerül. Hogy végül a kutya ismeri a saját nevét s gazdája füttyét is száz más fütty között megismeri, ez köztudomású. Körülbelül mindez áll a lóra is. A hátsó gyakran száz szót is megért, úgy hogy a lovasa beszélgethet vele. Leginkább illik ez az állítás az

alföldi csikósra. A csikós meg van győződve arról, hogy a lóva minden szavát megérti, folyton beszélget tehát vele, minden meghitt titkát a fülebe súgja, óvja az ellenségétől, sőt kedvesének hájairól és lelki jószágáról is cseveg neki, megígérve Rárónak, hogy ha hazaérkeznek, a babája majd pántlikát fog fenni a sörényébe. Egy másik híres lovasnemet, az arab szintén meg van győződve arról, hogy a ló minden hozzá intézett szót megért.

Bármily gyenge általában a ló látóképessége, azért még ezzel a szervével is elég szép eredményeket ér el. Katonalovak például az egyenruhás embert a civiltől rögtön megkülönböztetik. Zeneértésben is meglehetősen sokra viheti a ló. Minden lovaskatona tapasztalhatja, hogy a lovak ismerik a kürtjelzéseket. Egy kaszárnyaegység alkalmával úgy gyűjtötték össze az istállókból kiszabadult lovakat, hogy egy trombitással gyülekezést fúvattak. Ismeretes továbbá a szibariták és krotoniták okori esete. Az előbbieket betanították lovaikat, hogy a zenére táncolni kezdjenek. Ezt megtudták a krotoniták s a szibaritákkal vívott csatájuk közben egyszerre temérdek hangszerral zenélni kezdtek. Az ellenfél lovassága erre elkezdett táncolni, a minnek következménye óriási rendetlenség s végül a szibariták futása lett.

Hogy mennyire értelmes lény a ló, ezt bizonyítja a gyöngédségnek, egyszerűségnek nagy sikere a vele való bánás közben. Perty, egy híres lóismerő írja: «Az állatok idomításánál sokkal többet lehet szelidséggel és ésszerűséggel, mint dühösködéssel és szigorúsággal elérni. Sok fiatal ló nagyon félénk s ép ezért különösen gyöngéd bánásmódot kíván meg.» A törökök-nél s főleg az araboknál, a hol a lóval nagyon gyöngéden bántanak s a gyermekekkel együtt nevelik fel, kifejtje az állat egész értelmességét s összes kitűnő tulajdonságait. Nálunk is, különösen a régi jó időkben, mikor még virult a betyár-világ, az alföldi magyar csikós, vagy betyár a lóval való gyöngéd bánásmód esodait produkálta. Talán önmagát se tartotta a csikós oly tisztán, mint a lovat. Nem evett, nem ivott, mielőtt hosszú lovaglásban kifáradt lovat megette, megittatta volna. De aztán hű is volt hozzá az állat! Az araboktól tudvalevő dolog, hogy a lovat felebarátjuknak tekintik. Arabia ismerői azt mondják, hogy igen gyakori az olyan arab, a ki lovat óriási összegekért se adná el európaiknak, mivel Európában titk és verik a lovat. Hisz egy arab dies-himmusz a lórol következő sort tartalmazza: «Ne mondd, hogy ez az állat az én lovam, mondd inkább, hogy az én fiam.» A magyar és az arab után a harmadik híres ló-szerető és ló-ismerő nép az orosz. Sajátosan pedig a kozákok. Hogy mily szellemi összetanultság, mily egyetértés uralkodik a kozák és lova közt, azt legjobban a következő eset mutatja. Egy kozák belép egy határszéli, de már német földön levő koresmába. Lova,

mely kint vár reá, hirtelen összeesik, mintha ki-múlt volna. Sirva borúl a katona derék lovára s jajgatva panaszkodik, hogy benne egész vagyonát, mindenét veszítette el. A körülállók persze megsajnálják s gyűjtést indítanak a javára, a mi tekintélyes összeget eredményez. A kozák elveszi az összeget, megköszöni s lováról levéve a nyeret és szerszámot, visszatér a határon át orosz földre. Mikor aztán ideért, füttyent egyet s ime a holtak vélt ló füleit hegyezi, talpra ugrik s egy-kettőre elvágtat a gazdája után.

Mig a magasabbrendű értelmi működések terén természetesen egy állat, tehát a ló se viheti sokra, az emlékezés terén bámulatos eredményeket tapasztalhatunk. Gyakori eset, hogy lovak elvesztett patkójuk felveretése céljából önmaguktól elmennek a kovácshoz. Ha egy szántás-vetésre használt ló olyan vidékre kerül, hol a nógatasra s irányításra más szavakat használnak, mint szülőföldjén, csakhamar megtanulja az új szavakat. Egy ló, mely London utcáin vizes kocsiával járt, magától megállt minden kapu előtt, a hol vizet szoktak venni.

A lovak helyérzéke egyáltalában csodálatos. E téren okvetlenül túlesznek az emberi értelmén. Az út, melyet a ló valamikor bejárt, egész életén át el nem felejt.

Tulajdonsága a lónak a szorgalom és jóakarata a tanulásra. Ebben túleszik a legesesebb állaton, a majmon is, a melyet nagyon nehéz szellemi munkákra megtanítani, mivel igen szeszélyes és figyelmetlen. Ellenben a ló nagyon kitaró és szorgalmas. A majom és a ló úgy viszonylanak egymáshoz, mint egy teheség, de lusta diák egy kevésbé eszeshez, de szorgalmasabbhoz.

Mindebből látható, hogy ha túlzás is, a mit egyszer másszor a berlini «csodaló»-ról híreszteltek, de az kétségtelen, hogy a lónak van esze s főleg bámulatos emlékezőképessége. Sz—n.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Kordina Lilly: Versek. A nők mind nagyobb s nagyobb helyet követelnek irodalmunkban s kivált a lírában. S ez inkább nekik való terület, mint akár a dráma, akár a regény, — legalább, ha sikereiket tekintjük, azt kell hinnunk. A női lírikusok gárdájába e verses könyv szerzőjével új név lép, a ki minden esetre megérdemli, hogy a költészet iránt igazán érdeklődők foglalkozzanak vele. Mint a legújabb szót kéri költőnk többsége, ő is leplezetlenül, őszintén, óvatossággal nékül igyekszik lelkét az olvasó elé tárni, de természetesen, egy lát-szik, tartózkodóbb, semhogy egészen fel bírja nyílni a szíve s a reflexióra, az okoskodásra való hajlama gyakran a melegség rovására ellenőri szíve gyöngéd vallomásait. Néha éles ellenmondásokat találunk verseiben, a melyek alighanem szintén az őszinteség rovására esnek. Van azonban egy pár verse, a hol egy érzékeny, nőies lélek vonzó hangon nyilvánítja igaz érzelmeit. — A kötet Erdődi Sándornak van ajánlva s ára 2 korona. Mutatványul a következő verset közöljük belőle:

Későn.

Jó majd idő —
Leesendestil most lázongó szívem.
Nem dájja fel békéjét semmissen,
Eltompul a most gyötörő fájdalom,
Felváltja hűvös, higgadt nyugalom;
Mi most világom, éltem életem,
Akkorra már csak homályos rege.
És majd mosolygok azon eszesen,
A mért ma sírok oly keservesen.

Jó majd idő —
Midőn a végős cselhoz érkezem
S talán több rád sem emlékezem.
De addig még sok tóvis vár reám,
Sok könnyem hull álmatlan éjszakán.
Sok fájdalomba, küzdésbe kerül,
A mig a szívem közönybe merül.
Mit ér, hogy akkor majd nyugodt leszek.
Ha ifjúságom tükre elveszett!

«Magyar Iparművészet.» Az Iparművészeti Társulat évenként hatszor megjelenő folyóiratának most megjelenő füzeté főleg a nemrég bezárt karácsonyi iparművészeti kiállítást ismerteti. Cikket róla dr. Eber László írt s az egyes kiállítási tárgyakat nagyszámú szép kivitelt kép mutatja be. E képek közül mi is bemutatunk kettőt. Az egyik egy díszkút, mely a kiállításon a bejárattal szemben volt felállítva. Szobrászati részletei Maróti R. Gézá-tól valók s az a két, sugár oszlopra állított mell-szobor is, mely a díszkút mellett emelkedik, szintén e

művésznök munkája, a ki legújában a díszítő szobrászat művészi fejlesztéséért elnyerte az iparművészeti nagy aranyérmét. Érdekes és eredeti tárgyai voltak a kiállításon azok a gyermekjátékok, melyek Wessely Vilmos tervei szerint a hegybánya-szélak-nai állami gyermekjáték-készítő tanműhelyben készültek. Anyaguk fa, melyet lombfűrészszel és faragó késsel dolgoztak fel. Többnyire mozgatható állatokat ábrázolnak a játékszerek: borító-kosárba tehető libákat, csibéket, juhnyájak pásztorokkal, kutyákkal stb. Van azután köztük Mátyas király fekete serege, trójai faló s egy ötletes játék: «egyszer volt Budán kutyavásár», melyet mi is bemutatunk. Egyszerűségükkel, magyarságukkal s olesóságukkal is kiválnak a játékszerek, melyek közül sok elkelt a kiállításon. — E kiállítási közleményeken kívül még egész sereg más szép képet s több tartalmat cikket közöl a folyóirat, melynek szerkesztője Fittler Kamill s főmunkatársa Györgyi Kálmán; előfizetési ára egy évre 10 korona, az Iparművészeti Társulat tagjai tagsági díjuk fejében kapják.

A Szent István-Társulat története. Irta dr. Notter Antal. Ötvenhat éve már, hogy a Szent István-Társulat Fogarassy Mihály akkor nagyváradi kanonok, majd erdélyi püspök kezdeményezésére megalakult. Azóta folytonos munkálkodást fejt ki, megerősödött és kifejlődött. E fejlődés történetét írta meg dr. Notter Antal, a társulat titkára, munkája a társulat 50-ik rendes közgyűlése alkalmából jelent meg. A szép kiállítású, számos arcképet is tartalmazó kötet ára 3 korona.

Az egyház szociális feladatai. A magyar prot. irodalmi társaság legutóbbi vándorgyűlésén tartott felolvasását adta ki egy külön füzetben Bernáti István, a jeles közgazdasági író, előadása során szépen és meggyőzőleg fejtegetvén, hogy a mindenféle felburjánzó társadalmi bajokkal szemben, az egyháznak nálunk is fel kell venni azokat a feyve-reket, melyekkel külföldi társai sikeresen küzdenek, teremtani mindenkifele olyan szervezeteket, intézményeket, melyek gondoljanak a hűvek javát szolgáló világi dolgokkal is. A sok figyelemre méltó eszmét tartalmazó füzet Hornyánszky Viktor könyvnyomdájában jelent meg.

Lévay Józsefnek mai számunkban olvasható szép költeményét a szerző felhatalmazásával a «Budapesti Szemle» legújabb számából vettük át.

A Kassai Kazinczy-kör évkönyve 1901—1904. A kötet tartalma s változatos. Mindenek előtt néhány megnyitó beszédet közöl, melyeket a kör által rendezett ünnepélyeken mondtak el, többek közt Bubic Zsigmond püspök és mások. Az irodalmi részben számos irótl olvasható magvas értekezést és költeményeket. A kötetet dr. Blaszár Béla és Kovács Zsigmond szerkesztették. Ára 3 korona.

Bölcsészeti czimmet adja elő egy füzetben filozofiai felfogását dr. Pályi Ede. Élénk, a hírlapíró tollára való előadásban, párbészedes formában fejt ki nézeteit. A Singer és Wolfner-czég bizományában jelent meg; ára 3 korona.

Emlékkönyv Bloch Mózes tiszteletére. Bloch Mózes a budapesti országos rabbiépző-intézet tudós tanára, nagy hírű taludista, most töltötte be 90-ik életévét s ez alkalomból egykori tanítványai emlékkönyvvel tisztelik meg. A terjedelmes és szépen kiállított könyvben számos értekezés foglaltatik magyar és héber nyelven, nagybőrra a vallás és vallástörténet köréből, s az ünnepelt agg tudós arcképét is közli.

«Mindenféle a folyosóról.» E cím alatt Pakots József egy kötetben összegyűjtve kiadott egy sereg adomát, melyekkel a mult országgyűlés folyamán a képviselők mulattatták egymást. A Bér Dezső és Linek Lajos karikatúráival élénkített kötet ára két korona s Kunossi, Szilágyi és társa kiadásában jelent meg.

«Írások könyve.» Erdős Renée ily című, minden hó elszejn megjelenő folyóiratának, melyet tudvalevőleg maga a jeles költőnk szerkeszt, maga is ír és ad ki, megjelent a második és a harmadik (februári) füzet. Mindegyik füzetben van egy sereg vers, több tárcszkizk, rajz, foljgyezések s a «Jezabel» című fantasztikus regény folytatása. A folyóirat előfizetési ára egész évre 10 korona, félévre 5 korona. Az előfizetési pénzek Erdős Renée címére küldendők (Budapest IX. Ferencz-kört 5.). A februári füzetből mutatványul közöljük a következő kis dalt:

Kis virágos földem rohanó ár mossa,
Lombosodó fáim dühös szel csapdossa.
Kicsi kunyhóm falát verdesi a zápor —
Nekem ugyan kijut az istenáldásból!

Hejh, jövő tavaszszal más talajba vetek!
Vad patak partjára kerlet nem ültetek!

PORT-ARTUR OSTROMÁNÁL HASZNÁLT JAPÁN LÖVEGEK.

Kunyhóm rakom kőből, nem zizegő nádból,
S kikémelem a vést csaló napugráló.

Akkor aztán, ülvén a fődék pitvarba,
Diadalmas szemmel nézök a viharba —
Kopogó záporja egy szót se cserélök —
De ki tudja, akkor — szebb lesz-e ez élet?

Lotz képei a Műcsarnokban. Lotz Károly hátrahagyott festményeinek és rajzainak nagyrészt kiállítására február 14-ikén nyílik meg a Műcsarnokban. Fesztly Árpád elnöke mellett dolgozott egy bizottság azon a feladaton, hogy a Műcsarnok helyiségeiben elhelyezhessék Lotz hagyatékának óriás anyagát. A nagy művésznök falfestményekhez készült kartonjai maguk oly számosak és nagyk, hogy alig bírták helyhez juttatni. Pedig épen ezeket alig ismeri a közönség, mert részint magán helyeken pompáznak, részint a helyek rendeltetésénél fogva figyelemmel nézni sem lehet. Ilyen az Opera-ház nagy mennyezeti festménye, az Olympus. Ez Lotz fali képeinek legnevezetesebbike, de oly magaságban van, hogy a részletek és rajzok szépségét csak azok az óriás papírsávok tüntetik föl, melyekre a művész alkotó gondolatát lerajzolta. A Műcsarnok minden helyiségét elfoglaló kiállítást Berzeviczy Albert kultusz miniszter febr. 14-én d. u. nyitja meg.

A kormány *képvisező bizottsága* báró Forster Gyula elnöklésével ülést tartott a Műcsarnokban, sorba járta a kiállítási terméket és elragadtatással szemlélte festőművésztünk nagy mesterének alkotásait. A szemle után egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy az egész gyűjteményt az állam számára kell megszerezni.

A Nemzeti Szalonban Szimyei-Merse festményeinek kiállítása után Olgay Ferencz tájképeinek kiállítása következik. Márczius közepén új kiállítás kezdődik, az *Munkácsy* két legterjedelmesebb, és nagyhirre jutott festményét mutatja be: «Krisztus Pilátus előtt» és «Golgotha». A két híres kép Amerikába jutott. Munkácsy műráusa, Sedlmayer azonban másolatokat készítettet róluk. A Nemzeti Szalon ezt a másolatot állítja ki.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

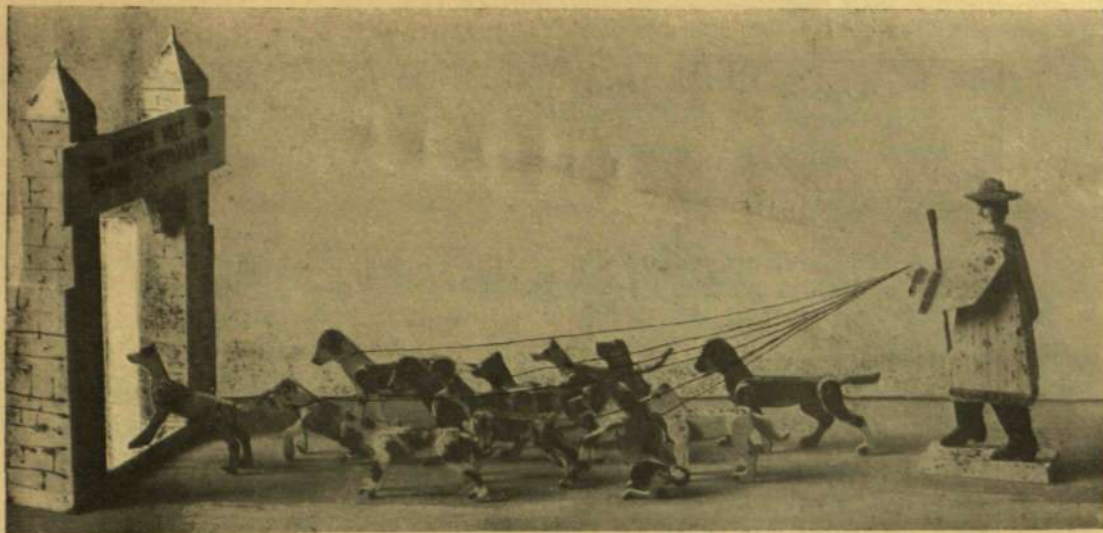
A Magyar Tud. Akadémia február 7-iki ülését báró Forster Gyula elnöke alatt tartotta, melyen Mahler Ede bemutatta: «Naptár-adatok művelődéstörténeti jelentősége» című értekezését, s a zsidó szombat, «sabbat» ünnepének történetét adta elő. Eredetileg ez a holdtöltő napja volt. De később a babiloniaiak a holdkörnek minden fázisát megünnepelték: még később ennek a pontos megtartásától is eltértek s a körülbelül pontosan megfelelő hetedik napot állandó ünnepnappá tették. Így a babiloniaiaknál fejlődött ki a rendes szombatnap ünnepe. A bibliai ünnepnapokról szóló fejtegetését azzal fejezte be a szerző, hogy azok tulajdonom részben a hold változásainak megfigyeléséből származnak. Végül a csillagászat egyiptomi művelődéstörténeti fontosságát és adatait mutatta be.

A Magyar Földrajzi Társaság február 9-ikén tartotta közgyűlését, dr. Erdődi Béla elnöke alatt. Az elnök megnyitójában jelentést olvasott föl a mult év földrajzi eseményeiről, melyek közt kiváló fontossága volt az Amerikában megtartott VIII. nemzetközi földrajzi kongresszusnak. Ezután sajnálatl emlékeztek meg Gerster Béla alelnök és Bercecz Antal főtákar lemondásáról, és egyttal bejelentette, hogy megbízása lejárván, ő is lemond elnöki tisztségéről. A tagok éljenzéssel adtak kifejezést az elnök iránt való ragaszkodásuknak. A közgyűlés tiszteletbeli tagokul választotta: Nordenskjöld-öt, Scott kapitányt, a «Discovery» hajó és délsarkú expedíció parancsnokát, Robert Peary északsarkú utazót és Gerster Béla volt alelnököt; örökös t. főtákarul Bercecz Antalt választották. György Aladár a választmány megbízásából ajánlotta, hogy, miután Erdődi ragaszkodik lemondásához, a közgyűlés válasza meg örökös tiszteletbeli elnökül. A közgyűlés egyhangulag így határozott, a mit Erdődi meghatva köszönt meg. A füztkart így alakították meg: elnök Lóczy Lajos; alelnökök Havassy Rezső és Déchy Mór; főtákar Cholnoky Jenő dr. és titkár Lütke Aurél.

A Kisfaludy-Társaság február 12-ikén tartja ünnepi közgyűlését az Akadémia dísztermében. Ezt megelőzőleg a Társaság két előzetes ülést tartott, Beóthy Zsolt elnöklésével.

A február 7-iki ülésen a pályázatok sorsát döntötték el. Az 1903. éves Lukács Krisztina-pályázat (ezer korona) kisebb regényre szolt. A bíráló-bizottság a díjat egyhangulag kiadtni javasolta az «Enyém?» című regénynek, mely előkelő írói tehetségről tanuskodik; továbbá elismeréssel emelte ki a hírlat az «Egyedül» című pályaművet. A Szécher Árpád-féle jutalom (ezer korona) költői elbeszélés fordítására volt kitűzve. A bírálok véleménye megosztott, Radó Antal és Heinrich Gusztáv Mistrál «Mireó»-ja fordításának kívánta kiadtni a jutalmat. Csengeri János a «Kalevala» finn eposz egyik epizódjának sikerült fordítását emelte ki és ennek javasolta kiadtni a díjat, míg a Mistrál-fordítást dicsérettel kívánta kitüntetni. A Társaság Csengeri javaslatát fogadta el s így a díjat a finn fordítónak adja ki. A gróf Viggázó Sándor-féle pályázat (kiseb történeti elbeszélés) tizenhat versenyzője egy-két sem tartották kiemelésre méltónak. A pályanyertes művek jellegű leveleit a nagygyűlésen fogják fölfontani. Hir szerint az «Enyém?» című regényt gróf Teleki Sándorné (Szikra) írta, a finn fordítás szerzője pedig Vikár Béla. A Társaság új pályatetelei a következők: Lukács Krisztina-díj széptani kérdésre; A nemzeti stílus jelentősége és fölfedele a művészetben. Szécher Árpád-jutalom társadalmi beszélyre. Viggázó Sándor-díj: történelmi elbeszélésre.

Február 8-ikán tagválasztó ülésre jöttek össze a Kisfaludy-társaság tagjai. A költészet két művelőjét, Bárd Miklóst és Szávay Gyulát, ki a Petőfi-társaságnak már tagja, ajánlották rendes tagul. Bárd Miklóst 14 szóval Szávay 9 szavazattal ellen

EGYSZER VOLT BUDÁN KUTYAVÁSÁR.

Gyermekjáték Wesley Vilmos hegybánya-szélaknai állami játékkészítő tanműhelyéből.

választották meg. Az öt levelező tagságra három ajánlotta volt a gyűlésnek, mind olyanok, kik a magyar irodalmat idegen nyelveken ismertetik s ezeketegyhazul megválasztották: *Lechner Gyula* műfordítót, ki németre fordítva ismerteti irodalmunkat; *Schöldstrom Frigyes* svéd író, *Vrchlický Jarosláv* cseh költőt és műfordítót.

Végül megállapították a február 12-iki közlés tárgyát. Ezt a gyűlést *Csokonai* százados ünnepének szentelik. A sorrend ez: *Boöthy Zsolt* elnöki megnyitóját. *Vargha Gyula* titkári jelentése. *Kozma Andor* «Csokonaihoz» című verse. *Ferenczi Zoltán* «Csokonai emlékezete» című tanulmánya. *Várdi Antal* szavalja Csokonai «A tihanyi echóhoz» költeményét. *Pekár Gyula*: «Csokonai vélegény» című elbeszélése.

*

Bárd Miklós.

A Kisfaludy-Társaság új tagja *Bárd Miklós*, a magyar líra legújabb jeles művelőinek egyike. Álnével, még kiletét is elleplezve lépett fel az irodalomban, még azok sem tudták róla, kiesoda s hol lakik, a kik a nyilvánosságra s a sikerre segítették. S a siker, nyelvi első könyvével elért, szokatlan nagy volt: nemcsak az irodalomban, hanem a közönségnél is. Mindenkit, a ki *Bárd Miklós* költeményeivel megismerkedett, vonzott a költő rokonszenves,

magyaros és férfias egyénisége, hangjának ércs esengése, komoly világnézete. Versei, melyekből eddig két kötet jelent meg, a magyar földet, a magyar népet írják le azzal a közvetlen melegséggel, mely annyira közel áll szívünkhöz, vagy az érett férfi komoly, a mély érzéstől meg-megrezzenő hangján szólnak a költő feleségéről, gyermekeiről. A hátát is ajkára veszi, de nem az ölesó hatásvadászat üres frázisaival, hanem a valóban mély szeretet szemérmes, tartózkodó s mégis szívhez szóló hangján. Apróbb elbeszélő költeményeiben is magyar nemcsak a tárgy, de a szellem, a levegő s az élet is; eddig leghosszabb lélekzetű munkájában, a «Bacsó Pál» című verses elbeszélésben pedig a magyar vidéki úri élet egy kiveszőben levő típusát elevenítette meg éles megfigyeléssel, jelentékeny jellemrajzoló erővel. A forma némely nehézségei sem rontják le a hatást, melyet *Bárd Miklós* versei elérnek, ha pedig ezektől — mint nem egy művében — szabadulni tud, akkor zavartalanul, az olvasót is magával ragadva szárnyal a költészet tiszta légréjében. Lapunk olvasói is ismerhetik *Bárd Miklós* költészetét, mert nem egy szép költeménye jelent meg hasábjainkon. Az a kitüntetés, melyet a Kisfaludy-Társaság juttatott neki, annyival is értékesebb, mert valóban csak a költőt érte benne,

RÉSZLET AZ IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT LEGUTÓBBI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

(A közepén díszkút, tervezte *Árkai Aladár*. A két herma és a kút plasztikus díszítése *Maróti R. Gézá*tól való.)

a ki a nyilvánosság előtt még mindig félte őzri incognitóját.

MI UJSÁG?

A válság egyre tart, a mint hogy senki nem is remélt gyors kibontakozást. *Gróf Andrássy Gyula*, a «homo regius», már kétszer járt Bécsben s a király hosszabb kihallgatásokon fogadta. Második útjának nevezetes eredménye, hogy a király a még meghallgatandó politikusok közt elsőnek *Kossuth Ferencz*et fogadja, az országgyűlési legnagyobb párt vezérét *Gróf Andrássy* február 10-ikén közölte *Kossuth Ferencz*zel Ó Felsége meghívását. *Kossuth* Bécsben fogadja a királyt; a további kihallgatások egy részét Budapesten folytatja. Másik nevezetes eseménye a válságnak *gróf Tisza István* nyilatkozata a szabadelvű párt február 9-iki ismerkedő estélyén, melyen a Hungária nagytermében a párt képviselő és kültagjai összesen mintegy háromszázan jelentek meg. *Gróf Tisza* a szabadelvű párt jövőbeli magatartására nézve úgy nyilatkozott, hogy ne gördítsen nehézségeket a súlyos válságból való kibontakozás elé. Teljesítesse hazafias önmegtartóztatással a maga kötelességét és igyekezzék részt venni az alkotó munkában, ha azt az ellentábor intézi is.

Püspök-szentelés. Budapesten az angol kisasszonyok váci-utcai templomában február 5-ikén délelőtti fényes egyházi ünnepben szentelték püspökké *Batthyány Vilmos* gróf nyitrai kanonokot, a kit a király *Bende Imre* nyitrai püspök mellé nevezetti ki. Az előkelő közönség teljesen megtöltötte a templomot; jelen volt *Dr. Berzevicsy Albert* közoktatásügyi miniszter is. A pápa dekretumának felolvasása után, mise közben történt meg a püspökké avatás, s ezt *Csáky Károly* gróf váci püspök végezte. *Széchényi Miklós* gróf győri püspök és *Jung János* váci felszentelt püspök segédletével, nagyszámu papság közreműködése mellett.

Az országgyűlési pártok elnökeinek arcképei közül *gróf Andrássy Gyulá*t Koller tanár utódai, *báró Bánffy Dezsőt* Mai és Társa, *Kossuth Ferencz* és *báró Podmaniczky Frigyes*ét Erdélyi s *gróf Zichy Aladár*ét *Strelinsky* által készített fényképfelvételek után közöljük.

Egy államtitkár jubileuma. Február 5-ikén volt tíz éve, hogy *Graenzstein Béla*, a pénzügyminiszterium államtitkára ez állását elfoglalta. A miniszterium tisztviselői kara az alkalomra díszes album-szerű feliratot készített s az új pénzügyminiszteri palota tanácskozási terme számára is készült egy üvegfestmény, melynek középső része a jubiláló államtitkár arcképét ábrázolja. Az albumot a jubileum napján akarták átadni, de az ünneplés *Graenzstein* államtitkár betegsége miatt elmaradt.

Házasságok és eljegyzés. *Lukács László* pénzügyminiszter február 4-ikén házasságot kötött özvegy királdi *Herz Zsigmond*né, szül. *Freyenfeld*

Róza asszonnyal. A házasságkötésnél *Graenzstein Béla* pénzügyminiszteri államtitkár és *Ludvig Gyula* v. b. t. t., a magyar államvasutak elnökgazgatója voltak jelen, mint tanúk. — *Szell Ignác* belügyi államtitkár és neje *Háczky Ilona* fia, *Szell József* főispáni titkár, tartalékos huszárhadnagy február 11-ikén kelt egybe *Dicső-Szentmártonban* *Pekri Olga* kisasszonnyal. — *Törs Kálmán*, a m. k. központi statisztikai hivatal tisztviselője, néhai *Törs Kálmán* író és képviselő, lapunk egykori jeles dolgozó társának és *Szigligeti Arának* fia, jegyet váltott *Győri Gyula* államvasuti felügyelő leányával, *Erzsike* kisasszonnyal.

Farsang. Ezidén boris időben köszöntött be hozzánk a farsang. Politikai viharoktól volt felleges az ég, a komoly viták zaja elnyomta *Karneval* bohócsapkájának a csilingelését. A választás napjaiban kevés volt a fogékonyosság a farsangi gondatlanság iránt. Ennek a hangulatnak hí képet adták a bátermek. Kevesebben látogatták, mint más években. S az ismertebb politikusok közül alig lehetett egyet is látni a bálozó apák között. A választási napok elmúltával azonban a bálok közönsége meg sokasodott, s a névsorokban sűrűn szerepelnek a honatyaik is. A farsangi hangulat emelkedését különösen a *Bölcsöde-bálon* észlelhettük, a mely a szoktnál is fényesebb sikerrel zajlott le. A Royal-szálló elegáns termében a szép leányok, asszonyok egész serege libgett. Érdemrendes urak sokasága sűrűlődt a főúri ladyk körül s a frakkok fekete-székébe sok egyenruha vegyült. Megjelentek a bál vődei, *Augusta* főhercegnő és *József Agost* főherceg is. Sőt nemcsak megjelentek, de táncoltak is egy négyest. Igazi szendzselője volt ez a Böcsöde-bálnak, mint első ily eset a polgári bálok krónikájában. *Augusta* főhercegnőnek *Piret de Bihain* báró volt a táncosa, *József Agost* főhercegnék *Révy Gyuláné* báróné volt a táncosnője. A Böcsöde-bál mellé siker és látogatottság tekintetében méltóan csatlakozik a *technikusok táncestélye* a Royal-szállóban február 7-ikén, melyen különösen a műgyetem s a műszaki kar előkelőségei jelentek meg nagy számmal. Az álarcosbálok közül nagy közönséget vonzott február 5-ikén a *Vigadó* termébe az *israelita négyzet álarcosbálja*, a mely a jótékony célra szép összeget jövedelmezett. Azonfelül még rendkívül dús a szokatlanul hosszú idei farsang programja.

A farsang báljainak tarkaságát emeli az *Operaszínházban* játékonny célra rendezendő estély, hangversenyyel, színpadi apróságokkal, melyek közül legnagyobb érdeklődésre tarthat számot a színpadon játszandó *eleven sakjáték*. Ebből már jó előre egész sereg próbát tartottak a résztvevők. A híres sakkmester, *Maróczy Géza* olyan játszmát állított össze, hogy minden figura lehetőleg sokszor mozogjon benne. A szemnek tetsző látvány már a próbákon is nagyon tetszett.

A *japán jelmez-estély* február 22-ikén valószínűleg szintén nagy közönséget fog vonzani a Royal termébe. Az Erzsébet-szatatórium javára fog szolgálni. E mulatságon a hölgyekre kötelező, hogy a japán asszonyoknak a divatja szerint öltözködjének. A Royal összes helyiségeit japán módon díszítik fel a bála, és mindenütt árulni fogják a japán műipar szép, formás apróságait, csesebecségeit.

Gorkij fogsága. A nagy orosz író még mindig fogva tartják és nem is hallatszik, hogy szabadon akarnak bocsátani. A mívelt világban körözött kegyelmi kérvényeket az orosz követségek, ha el fogadják is, az orosz külügyminiszter egyszerűen visszaküldi. Gorkijt azzal vádolják, hogy a munkásokhoz izgató beszédet tartott. A fogságban felesége csak egyszer beszélhetett vele.

Népszavazás a béke mellett. Február 8-ikán mult egy esztendeje, hogy Japán és Oroszország közt kitört a háború, melynél kegyetlenebbet alig vívtak még. A nemzetközi békeegyesület berni központi irodájának határozata szerint a véres évtoradulón felhívást intézett a mívelt világhoz, hogy a béke érdekében szólaljanak föl és nemzetközi kérvények formájában kérjék a czár és mikádót, hogy a vérontást megelégelve, kössenek békét.

A berni központi békeiroda határozatához képest a Magyar békeegyesület is szavazó-íveket küld valamennyi tagjának azzal a kérdéssel, hogy kiki irassa alá ismerőseivel két példányon (az egyik az orosz czár, a másik a mikádó részére való) s az iverket márczius hónap 1-ig juttassa a Magyar Békeegyesület titkárságához. (Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz.) Hogy pedig az egyesületen kívül állóknak is alkalom adassék a népszavazásban való részvételre, az egyesület felkér minden magyar honpolgárt és honleányt, hogy e tekintetben a következő egyszerű módon járjon el: Vesz két levelezőlapot s megegyezően a Magyar Békeegyesület titkári hivatalának, ezt írja: Fegyverszünetet és mielőbb való becsületes békekötést Oroszország és Japán közt óhaj. (Név, állás, cím.) Ilyen levelezőlapokat többen is írhatnak alá. A márczius 1-ig beérkező

szavazatokat az egyesület elküldi Párisba, a kérvényezés központi állomáshelyére.

A «Könyves Kálmán» részvénytársaság kép-kiadványai közt szép színes másolatban a Műcsarnok legutóbbi téli kiállításának ismét több festménye jelent meg, köztük *Innocent Ferencz* «Pók», *Spányi Béla* «Hajnali szürkület», *Deák-Ebner Lajos* «Baromfivásár és Mihály Dániel» «Fűzfa» című festményei. E négy képet a műkiállításról szóló közlemények során lapunk is közölte. «Könyves Kálmán»-társaság engedélyével; sikerült másolataik e társaságnál kaphatók.

* **Több felől hozzánk érkezett tudakozódásokra** fölemlítjük, hogy a «*Vasárnapi Ujság*» előfizetői a «*Politikai Ujdonságok*»-at melléklapjával, a «*Világkrónika*»-val együtt negyedévre 2 korona, félvégre 4 korona előfizetési árnak kiadóhivatalunkhoz (Budapest IV., Egyetem-utca 4 sz.) vagy utólagos beküldésével még mindig megrendelhetik.

x **Fratelli Deisinger** küld Fiuméből, Budapestől (Andrássy-ut 9 és királyi bérapalota) vagy Triestből 4¹/₄ kg. Kubakávé 14.25 koronáért.

HALÁLOZÁSOK.

MENZEL ADOLF, Németország egyik legnagyobb festője, február 9-ikén meghalt 90-ik évében, végelgyöngyülésben, Berlinben, melynek diszpolgára volt. Nagy életkorában sem élte túl magát. Népszerűsége nagy volt és sok kitüntetésben részesült.

GREGERSEN György, a magyar mérnöki kar egyik kiváló s a külföldön is nagybecsült tagja, budapesti nagyvállalkozó, fővárosi bizottsági tag, 52 éves korában Budapesten meghalt. Családja Norvégiából került hazánkba s itt hamarosan megmagyarosodott. A most elhunyt *Gregersen György* külföldön végezte mérnöki tanulmányait s azután számos nagy külföldi vállalkozásban vett részt mint mérnök. Működött a többi közt a szuezi-csatorna és a szentgotthárdi vasút építésénél is. Hazatérte után kiválóan értékesítette tapasztalatait a vízipépítéset terén, a többi közt a komáromi és az esztergomi Duna-hidak és a szolnoki Tisza-híd építésénél. Ő volt az első, a ki meghonosította hazánkban a pneumatikus földalatti építkezés rendszerét. Érdemeiért a király a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

TENCZER PÁL, a fővárosi törvényhatóság bizottságának régi tagja, a polgárság körében ismert férfi, ki régebbi időkben mint élénk tulle hirlapíró működött, s megalapította a «*Nenus Politisches Volksblatt*» című napi lapot, melyet majdnem husz évig szerkesztett és a «*Magyar Israelita*» című lapot, meghalt február 7-ikén 70 éves korában Budapesten. Egyszerű tanító volt fiatal korában és a kis, szánta ember jelentékeny befolyást vívott ki társadalmilag, a városházán és hitközségében, különböző egyesületekben.

FOLTÉNYI VILMOS, nyugalmazott színész, a régi gárda egyik érdemes művésze, 48-as tüzérhadnagy, február 3-án meghalt 84 éves korában Debreczenben, a hol életének nagyobb részét töltötte, mint az ottani színtársulat kiváló tagja. A nyitrai megyei Komjáton született, husz éves korában színész lett, majd negyed magával «*Első magyar négyes*» daltársulatot alakított, mely bejárta nyugati Európát, Angliát és megismertette a külfölddel a magyar dalt. Mikor visszatért a kis társaság, itthon kitört a szabadságharc, Foltényi tüzér lett és nem sokára a «*Honvéd*» nevű dunai hajó roppentyús parancsnoka. A szabadságharc után visszatért a színpadra, tagja lett *Szabó József*, majd *Reszler* debreczeni színtársulatának. Debreczenben nagyon szerették, ott is maradt élte fogyatag. Negyvennégy éves színészi működése után 1885 végén visszavonult. Két esztendő előtt, mikor 82 éves volt, még föllépett végső bucsuzására és «*II. Rákóczi Ferencz fogsága*»-ban jó humorral játszotta el *Knitelius pater* szerepét. Az agg színész halála nagy részvétet keltett Debreczen közönségében s a magyar színészvilág is mindenfelől koszorúkat küldött sirjára.

Elhunytak még a közelebbi napokban: *CSAJAGHY KÁROLY* pécs-egyházmegyei nyug. alperes plébános,

A BÁLTEREMBEN.

90 éves korában, papsága 65-ik esztendejében Budapesten. — **SZMODICS PÁL** nyug. plébános 79-ik évében Kaposváron. — **RÓZSÁS ELEMÉR SÁNDOR**, a panonhalmi Benedekrend bakanoyhái apátságának tagja Bakonybélben. — **NAGY PÁL**, csanád-egyházmegyei pap, pápai kamarás nyug. esperesplébános, régi honvéd, Budapesten, 75 éves korában, s vagonát a csanádi egyházmegyének és művelődési célokra hagyta. — **BENCZ LÁSZLÓ**, Nyiregyháza város volt polgármestere, 1901-ben függetlenségi programmal megválasztott képviselője 54 éves korában Nyiregyházán. — **BUBALA György** fővárosi bizottsági tag, több közzgazdasági társulat tagja, 73 éves korában. — **SZÁNTÓ JÁNOS** kaposvári főgimnáziumi tanár, 57-ik évében Kaposváron. — **JAKAB JÓZSEF** nyug. fővárosi tisztviselő, 48-as tüzérszót 79 éves korában Budapesten. — **BERNÁD ELEK**, volt 48-as honvédfőhadnagy, torjai birtokos, 84 éves korában Torján. — **DOMANICZKY ISTVÁN** nyug. honvédezzredes Vácson 67 éves korában. — **Id. HIRAX György** földbirtokos Egerben 81 éves korában. — **HEGEDŰS SEBESTYÉN**, építőmester, Budapesten. — **SZOMNATHY JÁNOS**, debreczeni rendőrfogalmazó, volt tanár és hirlapíró. — **GAJZÁK JÁNOS**, a szamosújvári takarékpénztár pénztárosa 72 éves korában Szamosújváron. — **JURCSEK GÉZA**, csendőrfőhadnagy 37-ik évében Nagyszébenben. — **RIMLER Gyula**, a közös külügyminiszterium volt titkára, majd sokat emlegetett politikai ügynök, kit egy időben azért a kalandos tervéért emlegettek, mert a magyar országgyűlési ellenzék révén Oroszországgal politikai szövetséget akart létesíteni. — **MORA GÁBOR**, Hunyadmegyei előkelő birtokos családjának ifjú sarjadéka, Mora Lőrincz hunyadi főispán unokaöccse, ki mint egy éves önkéntes Bregenzben (Tirol) a vadászszázalósnál szolgált s önkézzel vetett véget életének és holttestét haza, a demsusi családi sírboltba szállították. — **TMÁR LÁSZLÓ**, **Timár Szaniszló** író és az «*Egyetértés*» dolgozó társának tizenegy éves fia, Budapesten.

Özv. **HORVÁTH SÁMUEL**né szül. *Szász Juliánna*, *Szász Károly* nyug. ref. püspök, a költő nővére, február 6-án Marosvásárhelyen 78 éves korában meghalt. Ez előtt 21 évvel maradt özvegyen, s azóta gyermekeinek, unokáinak szentelte életét. Fiatalabb korában a tollat is foggatta, a külföldi jeles írók nem egy szép művet ültetvén át magyarra. Élete utolsó éveiben nagy csapás érte, elvesztette szemévelét. Az agg matronát első sorban gyermekei: *Horváth Miklós* Marosvásárhely város főszámvéveje és *Horváth Fanny* özv. *Brenner Jaroslávné*, unokái számszerint kilenczen, s a kiterjedt *Szász*-család tagjai gyászolják. Hamvait szülei

id. Szász Károly és Münstermann Franciska sárjába tették örök pihenőre a marosvásárhelyi temetőben.

Id. VÁRÁDY GÁBORÉ, szül. Hegedűs Krisztina az ismert nevű volt képviselőnek és évek előtt a Ház alelnökének neje, Hieronymi kereskedelmi miniszter anyósa, Máramaros-szigeten, élete 84-dik s házasságának 58-dik évében elhunyt. A miniszter és neje február 9-én utaztak el a temetésre.

MAUTHNER ALFRÉDNÉ, szül. Himmelsdorfer Zdenka, a magyar általános hitelbank igazgatójának neje, 47 éves korában Budapesten. — ÖZV. FOGARASI SÁMUELNÉ, szül. Both Rozália 79-ik évében Nagyenyeden. — GYÖMI HAJNAL JÓZSEFNÉ, szül. Sasits Tsudi Mária 81 éves korában Ilyó községben. — ÖZV. SÁNDOR LÁSZLÓNÉ, szül. Ordódy Ludmilla 68 éves korában Pozsonyban. — HEGEDŰS JUDIT 50 éves korában Nagykőrösi és nagy rokonság gyászolja. — PRANN FERENCZÉ, szül. Spöner Mária, a Bach-korszak alatti pesti és budai adóhivatalok főnökének özvegye, 88 éves, Budapesten.

Szerkesztői üzenetek.

S. E. Mig Japán 21 ezer kilométer szárazföldi és 3200 kilométer tengerparti táviróvonalal rendelkezik, Oroszország európai részében csupán 298 kilométer hosszú táviróvonal van. Japán 47 millió hat-száz ezer lakosából egy négyszázkilométerre 140 ember jut, Ausztria-Magyarországon 69, Franciaországon 71, Angliában 120, Olaszországon 109, Németországban 96 és Oroszországban csak 19 ember. Magas fokon áll a felkelő nap országában a népvelés. Így 1902-ben 29 ezer népiskolában, 93 ezer tanító öt millió 6-14 éves gyermeket oktattak. Az irni és olvasni nem tudók az egész lakosság húsz százalékát teszik. A középiskolákban az angol nyelv kötelező tantárgy. Az egyetemeken a német és francia nyelv szintén kötelező. A tokiói, kióti, nagasaki és amomori egyetemeken a tanári kar — az Európában kiképzett japánokon kívül — német, angol, francia és amerikai emberekből áll, kik tantárgyaikat anyanyelvükön adják elő. Ezenkívül Japánban még 272 mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari szakiskola van. Megjegyzendő, hogy Japán mindenem iskoláiban, egyetemeken és szakiskoláiban a tandíj intézménye teljesen ismeretlen.

Szeged, H. S. Az amerikai Egyesült-Államok elnökének hivataloskodása ideje alatt az országot nem szabad elhagyni. Ezen okból a Washingtonban székelő követsek házába sem mehet, mert a ház, melyen a követesség áll, az illető hatalmasság területének tekintetik. Ugyancsak azért nem léphet az elnök amerikai kikötőben horgonyt vetett idegen hadihajóra sem s idegen követek elére vagy estélyre való meghívását nem fogadhatja el. Az elnök bármily magas rangú idegennel sem teheti az első látogatást, kivéve a koronás uralkodókat, jelölő annak, hogy azok az elnökkel egyenrangúknak tekintetnek.

Pozsony, K. M. A szept. 21-én tartott részvényei után a múlt 1904-ik évben 65 százalék osztalékot fizettek. Ezek után legutóbb a transylvanit water aranybánya részvényei jövedelmeznek, a melyek az angol-boer háború alatt névszerűen értékük egy tizenhated részén kaphatók voltak, most pedig meg huszszoros pénzürt sem szereshetők meg.

A magyar nyelv s irodalom a külföldi egyetemeken. A cikket megkaptuk s közölni fogjuk.

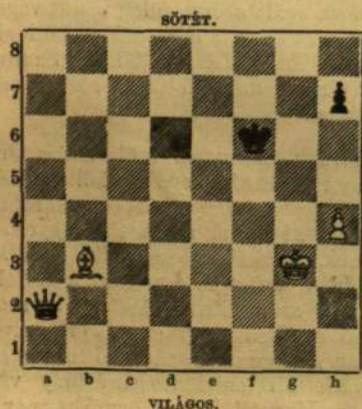
Nem tudom. A fenyőfa. Mindegyikben van valami, a mi kétségtelen tehetségről tanúskodik, de csak hasznára válnék, ha több művészi öntudatossággal dolgoznék. A «Nem tudom» eziműnek az alapjondolata szép, a második versszaktól kezdve jól is indul, de a hatodik strófanál ellapul, első strófája pedig, a mely az utolsó is, zavaros. Az «A fenyőfa» eziműben teljesen felesleges a banális keret; ha a tulajdonképpeni tárgyát jól megírja, csinos vers lenne belőle.

Édes anyám. Csupa konvencionális vonással rajzolja meg a képet, nem bírja egyéníteni s ép ezért nem is tud érdeket kelteni.

Kadétszerelm. Mese, stb. Ábrándos lélekből fakadt, fagyatkos erővel versek, — egészen dilettáns munka valamennyi.

SAKKJÁTÉK.

2419. számú feladvány Blumenthal 0.-től.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2405. számú feladvány megfejtése Sahlberg R.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Bc1-e2 Bc6-c6; (a) 1. H7-g5; (b) 2. Vg5-d5 Kc4-d5; 2. e3-f4 t. sz. 3. e3-e4 mat. 3. F mat.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomonyán: Németh Péter. — Bakonyzentúlásán: Szabó János. — Fükerten: Kintzsig Róbert. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 3-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Dúsgazdag banya a tapasztalás, melyből sok ember életkincset is.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Foulard selyem

Gazdag mintaválaszték azonnal. Selyemgyár Henneberg Zürich.

Salvator Lithion-forrás. Természetes vasmentes Lithion-forrás. Kétszáz évvel ezelőtt a római császárok is emésztési zavarok hurokánál. Budapest, főraktár Édeskuty L. urnál.

ST. HUBERTUS a legjobb likör BRAUN TESVÉREK-NEL. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

GERŐ ADOLF főh. udv. szállító ortop. cipész-mest. Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

POLGÁR SÁNDOR orvosi mű- és kötészeti üzlet. Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

Tokaji China Vasbor. Valódi 5 puttonos tokaji borból készült, hűlésre és tárolásra is készült. KRIEGER-féle. Budapest, Király-tér.

„FAKIR” soványít, karcsúvá tesz, szívtról, hasról és csipőkről a hájat eltüntet, miáltal a termet előbbi alakját visszanyeri. KISS M. gyógyszerárban, TISZA-DOB.

Olesó órák Arany és ezüst órák. Gyár raktár Max Böhnel órák, Wien, IV/G, Margarethenstr. 38.

30 napi megtekintésre, arjegyzelem feltételei szerint, tehát kockázat nélkül. Konrad János Brűx 1140. sz. (Csehország).

RETHY BELA GYÖGYSZERÉSZ. Pemetefű-gyökör. Békéscsaba. ÁRA 60 fillér.

Vértess-féle sóborszesz Minden házban szükséges.

MÁLNÁSI SICILIA SZÉKELY GYÓGYFORRÁS. SZÉKELY GYÓGYFORRÁS. ÁRTÉZI FORRÁS. LUX MIHÁLY, Múzeum-körút 7. sz.

Villamfelszerelési vállalat. Villamos világítás és motorok, telefon, hálógép és villámhárító szakszere berendezését a biztonsági szabályok szerint eszközöli. ID. RIEDER OTTO BUDAPEST, IV., Irányi-utca 20. sz. (Király-bazár.)

SOVÁNYSÁG. HASZNÁLJON KERPEL KÉZFINOMÍTÓ FOLYADÉKOT. Budapest, Lipótkörút 28.

6 havi próbára! 3 havi hitel! Teljesen ingyen! System Roskopf Patent-horgony remontoir-óráimat 99. száma ólomzárral.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros. Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.

KIRNER JÓZSEF es. és kir. udv. puskműves, az olasz király 0. főségének udvari szállítója. Budapest, raktár: IV., Bécsi-utca 2., gyára Rózsa-utca 7.

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA GÖRÖG ISTVÁN. Nagy választék mindenféle üvegekben. Isten jutányos árakon.

DAVID KÁROLY ÉS FIA dobos-papír- és szab. fémkapocsgyára. Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám.

Millennium-telep NAGYÓSZ. Legelősebb árak. Legelősebb árak.

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország leg-nagyobb szőlőiskolájának arjegyzeletét, a mely az öltöztető állami segélyvel és állami föltételek mellett létesült. 10824

SZÉP mellékereket kaphat mindenki kinek nagy ismeretése van. Tiszteletes, kényelmes foglalkozás. Kijelölje meg a címét U. 15. alatt a következő címre: Annona Bureau des Merkur Manheim. Baden. Postafiók 351.

Kávé finom ízű való jóitalás mellett. 5 kiló bértmentve utánvet mellé. Superior — K 11.80 Gyöngy — „ 13.—15.— mala — „ 14.—16.— Portorico — „ 15.00—17.— stb. stb. Pörköltve kgként 60 fillérrel drágább. Tea 1 kg-ot kezdve bértmentve utánvet mellé K 6.50, 8.—10.— egész 22.—ig. Arjegyzelet ingyen és bértmentve. Julius Weiss, Pilsen V. Kávébirtal és hygienikus pörkölté villamizemmel. 10923

A Kalap-király 10521. 3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-utca végén, Eskü-út, Klótid-palota.

Serravallo CHINA-BOR VASSAL. KIWIZDA FERENCZ JÁNOS. KIWIZDA-féle Restitutions-fluid.

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Tornaszer
egy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula
tornaszer-készítő
Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.
Aranyéremmel megkülönböztetve. 10590

Testesség, Kövértesség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpoint csahatatlannal és biztosítja rövid idő alatt a kövértesség gyógyulását mind a két nemnél.

Es a tika minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját meg akarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvéttel K 6.75.
J. Ratié, Pharmicien, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).
Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**
Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10620

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkedvelt **NORMA**-crémem használatom, mely vegyítiszta, zsír- és higanymentes, az arcbőrre teljesen ártalmatlan, gyors hatású. néhány nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, miteszt, ráncokat, az arcnak friss üde színt kölcsönöz. **Norma-crém** 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.
Norma-puder, mely három színben kapható, dobozonként 2 korona.
Norma-arczmosó 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.

NORMA-hajfestő,
teljesen ártalmatlan, eddig nem létező hatást ér el annak használatával, a hajnak természetes színt vissza varázsolja. Egyszeri használat négy hétre elegendő. Kapható fekete, barna és szőke színben. A kezelés teljesen eltér az eddigi használatban levő szerekétől, minthogy a festés csak egy üvegből történik, s nem, mint a más hasonló hajfestékeknel, a haj egyszerre kétféle szert használata szükséges, az arak használati utasítással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentve. — Megrendelhető utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett.

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.
Főraktár: Török József gyógyszerésztárában Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
mely már 2-3-szor bekénés után biztosan hat és a bőrcnek nem árt, a Balassa-féle valódi
angol
Elővit minden arcztisztatásnál, kiütést, pattanást, szepőt, májfoltot, bőrtraktát (miteszt) stb. és az arcnak riss üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. 1 üveg 2 K. Ehhez **ugorkaszappan** 1 kor., **poudre** 1.20 kor. fillérköltséggel.
Balassa Kornél gyógyszerész, Budapest, Erzsébetfalva 15.
Kapható minden gyógyszerésztárában. — Főraktár Budapestben: **Török József** gyógyszerésztárában, Király-utca 12. és Andrássy-út 28. **Dr. Egger Leó** «Nádor-gyógytára, Váci-körút 47. **Zoltán Béla** gyógyszerésztárában, V. Szabadság-tér, továbbá a következő drogeriákban: **Datsányi Frigyes**, V. ker., Marokkói-utca 3. **Fodor Márton**, VII. ker., Király-utca 42. **Lux Mihály**, IV. ker., Múzeum-körút 7. **Merula Wándor**, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 7. **Molnar és Mészner**, IV. ker., Korona-herceg-utca 11. 10869

Technikum Mittweida
Igazgató: **A. Holtz, tanár.** (Szász királyság.)
Magasabb technikai tanintézet az elektro- és gépész-technikáról, továbbá gépészet és gépkezelés részéről. Gazdagon felszerelt elektro-techn. és gépjelöl. laboratóriumok. Előzetes tanfolyamok. Ilyek 3610 hallgató a 96 iskolaévben.
Programm stb. díjtalanul a titkárság által.

Ha őszül a haja
ne használjon más, mint a
„STELLA“-HAJVIZÉT,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű szer, mely a haj eredeti színt adja vissza. Üvege 2 K.
ZOLTÁN BELA gyógyszerésztárában,
Budapest, V. 49, Szabadság-tér, Sétány-utca sarkán. 10564

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

Kováts Béla
kocsigyártó
Budapest, V. Lipótkörút 3.
Ajánlja újonnan berendezett, modern hintó raktárát.
Alapítotott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

PURGO.

CRÈME DE MARGUERITE KRIEGNER
Igazi urinó arczának, keblének, kezének alapos ápolására használja mindig a világghírű, 1885-ik év óta törvényileg védett **Kriegner-féle**
CRÈME DE MARGUERITET.
Kérjen mindig határozottan **Kriegner-féle**.
Eredeti nagy tégely 4 kor. Próbátégy 1 kor.
KRIEGER GYORGY gyógyszerésztára Budapest, VIII., Kálvin-tér. 10670

SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros Péccsett 122. sz.

Legalkalmasabb, maradandó értékű ajándék-tárgyak! 10836

Félt órásgyártás
Roekopf, óra kitérő szerkezettel K 90 fillér; egyszerűbb kivitelben, de szert pontos járás szerkezettel 3 K 80 fillér.
Árvácska, remontoir dupla kőpennvel, 3 arany fedél el, rendkívül finom aranyozás, románcz kivitel 74 kor. Ugyanez, ezüstből, románczozva 24 korona.
Finom 14 karátos aranyóra dupla fedéllel, nagyon jó szerkezettel 52 kor.
Vilma, duplakőpennű arany remontoir, művésziesség zománcz munkával 60 korona. Ugyanez II. rendű kivitelben 48 korona.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Mindenütt, minden gyógytárban kapható. A hában és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balsama.
Legjobb hatású rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felbőgös, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, illétség érzete, gyomorégés, étvágytalanság, katarhis, gyulladás, gyengeségi állapot, fejfájás stb., stb. Müködik mint geres- és fájdalom-essillapító, köhögést szüntet, nyálkaoldó és tisztító szer.
Postán legkevesebb szállítás 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.
Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 ketős üveg 60 fillér.
Ügyeljünk az egyedül törvényileg hejegyztet zöld apáca védjegyre: «Ich dien.» Egyedül ez valódi.
Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balsamgyártmányok viszonteladása törvényileg tilva van. 10647

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőese
fájdalomszüntet, puhító, oldó, huzó, gyógyító stb. Legkisebb postai szállítás 2 tégely 3 K 60 fillér. Kicsinybeni eladásnál a raktárban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapestben: **Török J. dr. Egger L. I. gyógyszerésztára; Lugoson Vértés, közvetlen rendelések címzendők: «Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**
Az összegző előzetes bekiütés esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvéttel és az utánvételtől pótjól is megtakarítható, így ajánlatosabb az összegzőt előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

VASÁRNAPI UJSÁG

8. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: **NAGY MIKLÓS.** FŐMUNKATÁRS: **MIKSZÁTH KÁLMÁN.** BUDAPEST, FEBRUÁR 19.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJONSÁGOK** (a Világkrónikával) együtt: egész évre 24 korona, félévre 12. Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** egész évre 16 korona, félévre 8. **A POLITIKAI UJONSÁGOK** (a Világkrónikával) egész évre 10 korona, félévre 5. Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott vitteljén eszotlanod.

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY.
1773—1805.
A MAGYAR IRODALOM újjáélesztése az ország éjszakai keleti részéből indult ki. Bessenyei Szabolcs szülte és Sárospatak nevelte, társai, a testőr-írók, túlymóan Erdély fia, Kazinczyt Zemplén adta reformátorul az irodalomnak. Egy lépéssel jobbj haladva a szellemi mozgalom az Alföld szive felé, Debreczenből emelkedett ki a megújult irodalom első valóban eredeti, nagy költője: Csokonai Smintha az ő életének viszontagságai, melyek a Dunántúlra vitték, jeleztek volna az irodalom további fejlődését; a keleten kigyúlt tűz az Alföld síkja fölött keresztül csapva, a Dunántúl terjedt tovább; a két Kisladyval, Berzsenyivel, majd még inkább Vörösmartyval egy lépéssel közelebb jutott költészetünk az európai színvonalhoz, s egyúttal a nemzeti szellem teljességéhez, hogy aztán az Alföld népéből kiemelkedett Petőfivel és Aranyval mind a két magaslatot elérje.

életében. Életének sok nyomorúsága s korai halála mellett ennek is tulajdonítandó, hogy megszoktuk az irodalomtörténet szomorú lapjai közé sorozni azt, melyre az ő neve van bevésvé.
Pedig ő maga nem tartozik a szomorú költők közé; bármennyi verseiben a fájó panasz, keseregés, alaptermészete a vidámság. A bánat csak pillanatokra fogja el, de hamar megvigasztalódik s a pajkos mosoly vagy jóízű kacagás arczán meg se várja könnyei felszáradását. S természetének ez az alaponása érvényesül

annyi jobb sorsra érdemes ifjút vitt bele az elzüllésbe.
Ha ebből a szempontból nézzük költészetét, könnyen megértjük, hogy miért vált épen ő belőle az első igazi humoros költő a magyar fajnól s mért vitte épen ő legelőbbre társai közül a könnyed, deris anakreoni versekben. S megértjük azt is, hogy miért buzog lelkében bővebben a szerelmi dal forrása addig, a míg remélheti, hogy Lilla az övé lesz s mért sokkal kevesebb számára is a szakítás utáni versek száma. A bánatot erősen, mélyen tudta érezni, de hamar kiűzte belőle friss, életerős vidámsága, lelkének eleven életerejé, rugalmas ifjúsága. Viszont azonban a tréfát élvezni tudta teljes lelkéből s ha vidám verseit olvassuk, mindig kiérzik belőlük, hogy a költő maga mulat legjobban a saját tréfáin. A fájdalmas ború lelkében csak hangulat volt, a mely jött s elmúlt, az állandó benne a játssi derültség, a mely bearanyozta szenvedéseit s megkettőztette csekély örömeit.

Csokonai Mihály rajza John Frigyesnek az Országos Képtárban levő metszete után.

Lilla-dalaiban sok az olvadozó epedés, a holdfénynél való ábrándozás, a mit inkább a korabeli költészet hatásának rovására kell írunk, mint a saját magáéra. De még ilyenkor is mily egészséges, életkedvtől duzzadó az ő szerelmi költészete, kortársai legnagyobb részének szemelgő, lágy, testetlen álmodozásához képest! Ha pedig a könnyed, pajkos enyelgés hangját üti meg, oly őszintén, szívből fakadó vidámsággal cseng a szava, a melyet nem találunk sehol a magyar költészetben, Petőfij. Ilyenkor magunknak is kedvünk kerekedik vele együtt felkiáltani:
Egy összességgel ily sok Gyönyört, becses ki látott? S ki boldogabb Vitéznél?

nemcsak élete megpróbáltatásai ellenére, hanem kora költészetének ellenére is, melynek alaphangja tudvalegőleg inkább a lágy regnázció és az epedő melankolia felé hajlott. Viszont azonban ez is tartotta meg az élet minden baja között s kivételes tehetsége és erkölcsi komolysága mellett ez is segített őt megővni a debreczeni kollegiumból való kizáratása után s magánán életpályát találni nem tudó küzködése közben a peregrinus diák sorsától, mely az ő korában

Midőn pedig Lilla elvesztése után fájó szívvel zengi panaszait, el tudja hitetni velünk fájdalma őszinteségét, de mégis úgy érezzük, hogy a halál emlegetése nála alig egyéb költői szólamnál, vagy legfeljebb futó felhőnél a derüs egen. Lilláját úgy elárasztja boldogon áradó bókjaival, szépségét oly önfeledten tudja élvezni, egy pillantásából, egy mozdulatából, egy — sokszor csak elképzelt — helyzetből a gyönyör anyai forrása válik szá